

GAZDASÁGI LAPOK

28. szám.

Megjelenik minden vasárnap.

1911. Julius 9.

Szivattyúk és Mérlegek

Különlegességi gyár:
GARVENSWERKE
Központi igazgatás:
Bécs, II., Handelsqual Nr. 130.
Városi mintaraktár: Garvens W.
Bécs, I., Schwarzenbergstr. 6.

ELSINGER M. J. ÉS FIAI

BUDAPEST
V., BATHORY-U. 6.
TELEFON 32-58
HAZAI IPAR

GYÁR
LAJTA-SZENT-MIKLÓS
SOPRONMEGYE
HAZAI IPAR

VIZMENTES PONYVÁK

KAZALOK, CSÉPLŐGÉPEK ÉS MOZDONYOK BETAKARÁSÁHOZ STB.
NYERS PONYVÁK || GABONAZSÁKOK
REPCZE BEHORDÁSHOZ || JUTA ÉS LEN
SÁTRAK, VEDREK, TÖMLŐK, KÖPENYEK, LÓTAKARÓK
.. LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS ..
MINTÁK INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Kisküküllőmegyében (Erdély) Szászvevesszősön, szarvasmarhára és sertések bevásárlására **ügynöki és alkuszi üzletet nyitottam**, szives megbízásokat kér a tisztelt uradalmaktól és birtokos uraktól

Czim: Szászvevesszős.
Posta és távirtda: Küküllővár.
Vasut: Zsidve.

teljes tisztelettel

Bedőházi Pál
ügynök és alkusz.

Gróf Dessewffy Aurél uradalma, Büdztmihály.

Jek. Fodor Ferencz urnak

Kolozsvár, Kossuth-utca 37.

A 40 drb fehér jármos ökör tegnap megjött, Ő Nagyméltósága teljes meglepedését fejezte ki, mit sok éven át való összeköttetésünk után ez uton is örömmel hozok szives tudomására.

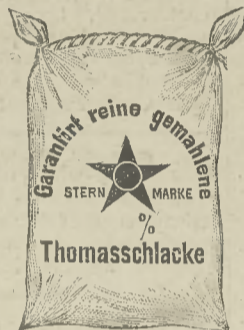
Kiváló tisztelettel

Rhédey Lajos
urad. tisztartó.

Őszi trágyázás!
Valódi Stern-Marka védjegyű

THOMASSALAK

Valódi csak, ha ilyen zsákban van és eredeti ólomzár van rajta. Minden zsák tartalomjellel van ellátva.

Kalmár Vilmos

a Thomasphosphatfabriken, Berlin,
vezérképviselője

Budapest,
VI., Andrassy-ut 49.

Kwizda Ferencz János

az osztrák-magyar osztr. és kir., a román királyi és bolgár királyi udvaroknak állatgyógyászati cikkokban való szállítója, kortülotti gyógyszerész **Korneuburg**-ban, **Wien** mellett.

KWIZDA-féle RESTITUTIONSFLUID

mosóvíz lovak számára.

Egy üveg ára K 2.80.

Az udvari istállóknak és versenyistállóknak 50 év óta használatos, mint kitűnő erősítő szer nagyobb munka végzése előtt és után, ingyuladásoknál stb. Trainingben nélkülözhetetlen.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél **Budapest**, VI., Király-utca 12. sz. VI., Andrassy-ut 26. sz.

Őszi trágyázás!

A valódi lóhere-védjegyű

THOMASSALAK

a legjobb és legolcsóbb, minden növényre alkalmas foszforosavos műtrágya, melynek tisztaságáért, beltartalmáért és porfinomságáért mindenkor garantálunk.

Magyarországon 30 év óta van a legjobban bevezetve!

Belföldön az egyedüli Thomassalaggyár! Óvakodjunk külföldi Thomassalag-utánzatoktól!

Árajánlatok, szakiratok és minden egyéb felvilágosítással készségesen szolgál:

László Marcell
Budapest, VI., Eötvös-u. 28.

FIGYELEM! FIGYELEM! Az idén kivételes olcsó árajánlattal szolgálhatunk! Vétel előtt sziveskedjék árajánlatot kérni! — Eredeti stassfurti kálisókkal és kaintal legolcsóbb napi áron szolgálhatok!

Sertés-eladások és vételek

legjobban és legpontosabban eszközöltnék, úgy sovány, mint hizott állapotban.

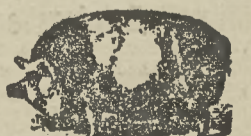

URL REZSŐ

sertésbizományosnál

Budapest, VIII., Népszínház-utca 22.
(Polgári serfőzde bérpalota.)

Telefon 97-05 interurbán. — Felvilágosítással Készséggel szolgál.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORIZMIOS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELVE:
Hozzunk mezei gazdaságunkba
helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Égész évre	16 kor.
Fél évre	8
Negyed évre	4

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala vess fel.
Arjegyék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogad-
tatnak el.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utánnomási jo fentartva.

KÉZIRATOKAT A SZERKESZTŐSÉG NEM AD VISSZA

TELEFON: 623.

TARTALOM.

	Lap
Szemle. — n.	475
Gazdasági levél. — Horváth János.	476
Tárca. Egy kis utazási termék. — Fehér Zoltán	476
A montenegrói vámszerződés	477
Törvényjavaslat mezőgazdasági ügyeknek a törvényhatóságoknál való intézéséről	478
A Köszegi talajművelőgépről. — Kunhegyesi Andorkó Zoltán	478
Egy jubileum	479
Méhészeti vándorgyűlés és kiállítás Szegeden	479
A Gibás-féle eke munkában. — Horváth Aladár	479
Az orvosi növények természetéről. — Dr. Rodiczky Jenő	480
Könyvismertetés	481
Kérdések és feleletek	481
Kérdések: Miként lehet luxuslovaknak fészánfarkot csinálni? K. T. — Oselédtehenek után jogos-e a községi bikadíj, ha külön bikát tart az uradalom? T. S. — Mit fővedelmez 3 hold földön a konyhakertészet? K. Z. — Pótolható-e a szuperfoszfát Thomassalakal? O. L.	
Feleletek: Vasárnapi munkaszünet. K. Szűcs János. — Mi a célja a kataszteri felmérésnek? Herceg Sándor. — Lehet-e még chilizni a legelőt? K. Szűcs János. — Hármás kiséfa méretei és használata. F. Z.	
Hírek	482
Aprók	483

SZEMLE.

(Az időjárás és termés kimutatás. — Benyújtott törvényjavaslatok. — Gyarmatpolitika. — A mosonmegyei tejszövetkezetek állattenyésztése. — A tejhamisítások. — A tejes kannák titka. — Az ebadó felemelése. — A szőlészet, borászat, kertészet gyümölcsészet és méhészet összpontosítása. — A vagonhiány előzele.)

New-York vidékéről 110° Fahrenheit meleget jeleznek. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a New-York felől jövő időjárás utószelé hozzánk is eljut. Így volt az a nemrégiben mutatkozott nagy amerikai hideggel is, mert befolyása következtében a levegő nálunk is lehült. De vajon az a nagy hőség és szárazság nem terjed-e át hozzánk, bár némiképen lehűtve a hosszú oceáni uton még nem tudjuk. Pedig ez a takarmányfélékre rossz kihatással lenne, a melyek az eső után sirnak. Oroszországból és a Balkánról is nagy szárazságokat jelentenek. Akár honnét jöjjenek is a szárazságok ugylátszik bennünket mégis legyintenek, körül vagyunk véve velök.

Megkezdődött az aratás. A rozs általában rosszul fizet. Megjelent a hivatalos communiqué is, mely számbelileg tárgyalja már a buza és rozs termést.

A központi statisztikai hivatal által kimutatott mult évi learatott területhez viszonyítva a folyó évben buzával bevetett terület 16.458 kat. holddal a rozsszal bevetett terület 4400 kat. holddal nagyobb volna, de tekintettel a kiszántott területekre, tényleg a buza területe 236.656 kat. holddal, a rozs területe pedig 68.526 kat. holddal kisebb a mult évi learatott területnél.

A kiszántások következtében növekedett ellenben az árpa területe 11.504 kat. holddal, a zab területe pedig 15.325 kat. holddal, míg a többi kiszántott őszi gabona területét a kapás és kereskedelmi növények foglalták el.

A m. kir. központi statisztikai hivatal által kimutatott 6,053.309 kat. hold buzával bevetett területből a gazdasági tudósítók és a m. kir. gazdasági felügyelőségek adatai szerint kiszántottak 253.114 kat. holdat, a megmaradt buza-vetés területe tehát 5,800.195 kat. hold.

Ezen a területen ugyancsak a gazdasági tudósítók és a m. kir. gazdasági felügyelők adatai szerint remélhető kat. holdanként 7.64 métermázsza, vagyis összesen 44,323.800 mm. buza, a mult évben termett 46,185.023 métermázsával szemben.

A m. kir. központi statisztikai hivatal által kimutatott 1,953.223 kat. hold az ideai rozsvetés területéből a gazdasági tudósítók és m. kir. gazdasági felügyelőségek adatai szerint kiszántottak 72.926 kat. holdat s így learatásra kerül 1,880.297 kat. hold rozsterület.

Ezen területen várható ez idő szerint kat. holdanként átlag 6.71 métermázsza, vagyis összesen 12,620.600 métermázsza termés, a mult évben termett 13,294.103 q.-val szemben.

Nem hiszünk ezen kimutatásokban. Lejebb száljunk!

Benyújtatott az altruista bank törvényjavaslatát a képviselőházban. Hogy mit fog hozni nem tudjuk. Orvosolni fogja-e a bajokat nem tudjuk, de reméljük. Csak azt a 15 milliós összeget keveseljük és a vivant sequentes tökeemeléseiben bizunk. Nagyon helyeseljük magát az akciót és kár, hogy már évekkal ezelőtt nem lett a nyereszkesedő és népnyzó parcellázásoknak gát vetve.

Egy másik javaslat a Zselénski Róbert grófé, melyet a főrendiházhoz nyújtott be a gabona-tözsde játék megszüntetésére vonatkozólag. Persze tárgyalása őszre halasztott. Örvendünk mindenkor midőn a nemes gróf a gazdaközönség érdekében sikra száll és nem hagyja magát eltántorítani semmi akadály által sem. A sok beharangozásnak vége mégis csak az lesz, hogy akarva nem akarva valamelyik kormány a gazdák rémét kipusztítja. Olyan hivatalos fajtájú vadászat lesz legvégül elrendelve, melyen a dúvadnak terítékre kell jönnie. Ha tudniillik jó és nem lesi puskások hivatnak meg a vad üldözésére, vagyis a merkantil és magánérdekek az agrárius táborban majd eltörpülnek, akkor lesz eredmény is. De míg a szív, vulgó zseb ide is húz, oda is húz, addig eredmény aligha lesz elérhető.

A harmadik törvényjavaslat a földművelésügyi miniszter volt a mezőgazdasági ügyeknek intézéséről a törvényhatóságoknál a mely szép, szép mint törvényjavaslat-, de nem mint törvény,

mert hiszen ha a gazdasági előadó a ki a gazdasági felügyelőség vezetője érti a dolgot nincs kifogás, de mint igen gyakran megtörténik nem érti és abból bajok keletkeznek. A törvényjavaslat az első lépés a közigazgatás államosítása felé. Persze e törvényjavaslatot mint mindent a parlamentben meg is fogják szavazni.

A negyedik a montenegróval kötendő kereskedelmi szerződés ügye. Nagy hibául rójuk fel, hogy élőállat behozatal engedélyeztetett.

tődiknek és endlich a Sacharin állami monopolumá nyújtott be. Gazdag hét volt.

Az argentinai hús behozatala szorosan összefügg az osztrák ipar tultermelésével és az osztrák imperialisztikus törekvésekkel. Patagoniának északi része a chubati terület elfoglalásával függ ez össze vagyis a gyarmatpolitikávak melyet Ausztria becéz. Krupp Arthur tárgyalta meg irányban Buenos-Ayresben, most pedig egy bizottság van hazafelé utazóban és könnyen arra ébredhetünk, hogy gyarmatai is lesznek Ausztriának. Magyarországnak nem, mert a gyarmatpolitika merő ellentéte a magyar agrár politikának. Csakhogy itt van az Észak-Amerikai Monroe elv, mely sem Észak sem Délamerikából egy tapodtat sem enged és gyarmat politikát nem engedélyez európai államnak. Az argentinai húskérdés alárendeltje Ausztria nagypolitikájának és csak az át-törése a magyar érdekek egy részének. Itt a precedens és jönnek a többiek. Hogy persze az osztrák Lloydnak jut a fuvar, az is természetes. Hogy könnyebb legyen az érinkezés az osztrák kormánnyal közvetlenebb lehessen, az igazgatóság legközelebb már Wien-be vonul. A hajózás terén is meg kell nyomorítani Magyarországot. Most látjuk csak mily előrelátó volt boldoguit Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter a ki az összes hajózási vállalatokat egy nagy hajózási vállalatban akarta koncentrálni, később pedig azt vagy államosítani vagy a Lloyd mintájára akarta átalakítani, kebelében a fiók vállalatokkal. Fináncpolitikai szempontokból vegyük a szubvenziókat alapul, nem is volt ez rossz spekuláció, mely Hieronymi lángelméjét dicséri. Visszatérve azonban Ausztria gyarmatpolitikájára, kérdjük miért nem valósította ezt már meg a mult század kilenczvenes évek elején hiszen Tripolist felajánlották neki (melyet Olaszország később kardcsapás nélkül elfoglalt), akkor a midőn Olaszország még az abesziniái vereséget nem heverte volt ki? Akkor nem kellett, egyiknek sem. Nekünk Patagonia nem kell sem most, sem a jövőben, mert minden gyarmatpolitika Magyarország termelését veszélyezteti. Magyarország mint gyarmat már kicsi Ausztriának, mert ipari túltermelés fenyegeti őt. Ezért kellene, a gyarmatosítás.

Felhívjuk az érdekelt körök figyelmét e gyarmatosítási tényre és főleg az OMGE-t, ne állapodjék meg az argentinai hús importálásának

Állattenyésztési

osztályunk vezetője többrendbeli megbízás folytán **julius** hó folyamán **bevásárlási** köruttra **Angliába** indul, mely alkalommal bevitelre kerül:

Dairy Cows

tehenek,

Lincoln-, Yorkshire

sertések, különféle

kosok. Hunters

stb. Gazdatársaink idevágó szükségletnek mielőbbi közlését kérjük.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest

V. kerület, Alkotmány-utca 31. szám.

tiltakozása mellett, hanem a nagyobb veszedelmet kísérelje figyelemmel és már most eleve ellene dolgozzék, nehogy azt mondhassa „törököt fogtam, de nem ereszt!” Hátha a Monroe elvből mégis enged az Északamerikai Unió.

Ruhlands Landwirtschaftliche Marktzeitungja kimutatja, hogy a berlini piacon, de egész Németországban a hizott marha árak esnek. Az áresések 1-3 márkát tesznek ki az ökröknél 100 font tehát 50 kilónként. A tehénárak stagnálnak, a borjaknál 4-25, a fiatal ürüknél 1-2, a sertéseknél 1-75-2-75 márka áresések észlelhetők 50 kilónként élősúlyban. A zsirsértés különben Wienben is 2 K az egyéb sertésfajtáké 4-6 K-val esett, a borju 2 K-val emelkedett q-onként. Ruhland prognostikonja szerint lejjebb már nem eshetnek az árak és némi javulás lesz észlelhető.

A termést illetőleg, ha nem következik be valami elemi csapás, úgy az a német birodalomban a 10 évi átlagoknak megfelelő lesz bár a kelleténél nagyobb panaszok érkeznek onnét is. A gabna árak igen emelkednek Németországban de főleg Amerikában nagy a hausse.

Alkalmunk volt Péter-Pálkor Ujhelyi Imre községenkinti tenyész- és tejszövetkezeteinek egyikét-másikat megsemmisíteni. Egyelőre csak annyit jegyzünk meg, hogy valóságos chef d'oeuvre-ök. 15 évi lankadhatatlan szorgalom és nagy tudás eredményei. A zöld bikák és lilla borjúk helyett mondhatjuk majdnem egészen egyöntetű „Schlag“-ot láttunk és Ujhelyi kimutatja, hogy a tulnag simmenthálit miként lehet egy bizonyos fokig kisebbítve a tejelékenység növelésével hasznothozóvá tenni. Szívvel gratulálunk Ujhelyinek és elmondjuk a némettel, hogy „Hut ab vor solcher Züchtung!“ Hogy milyen hibákat követtek el azok, akik Ujhelyit lebecsmérelték, azt ott láthatuk. Az eredmények Ujhelyi helyes irányításának szószólói. A pénz beszél...

A fővárosban elkelt tej megvizsgálásának eredményeként notifikáljuk, hogy a tavalyi razziák alkalmával a vasuton érkezett 34%-os hamisított tejjel szemben most bármiféle tengelyen érkezett tejek csak 18%-a részben lefőlözött, enyhén vizezett. Összesen mégis 42-1% hamisított tej, tehát legnagyobb része a fővárosban hamisított. Mindig és minden bajnak a gazdák az okai és ismét kisért, hogy a

közvetítő kereskedelem boszorkány-konyhájáról jön a rossz.

Van egy dolog, a melyre gazdáink figyelmét ezennel felhívjuk. Némely kereskedők és szövetkezetek tejes kannáik ürtartalma körül hibák vannak. Azok 25 literre vannak hitelesítve, de nagyjából 25-3 a valódi tartalom. Tehát 3 deci tejjel többet szállítanak gazdáink, egy-egy kannában, mint a mennyiért pénzt kapnak. Kevésnek látszik az a 3-3 deci, de nagy tömegben sokat tesz ki. „Gare aux voleurs!“

Az ebadó felemelésének kérdése izgatja most a kedélyeket. Az élen a földművelésügyi m. kir. miniszter masiroz, a kinek az ebtenyésztés fellendítésének ügye semmiképp sem fekszik szívében. Utána masiroz a főváros, a mely 40 kor. ebadót ró ki az 1913-ik évben. Majd elveszít e miatt egy csomó lakost, akik a fővároson kívül fekvő perifériákra vonulnak. Kiváncsiak volnánk azonban megtudni mi lesz a macska adóval, hiszen a macskák a veszettségnek sokkal nagyobb terjesztői, mint a kutyák. „Erklärung mir Graf Oerindur, diesen Zwiespalt der Natur?“

A gazdaközönségnek panaszai vannak, hogy az összetartozandó ágazatok, mint szőlészet, borászat, gyümölcsészet, kertészet és méhészet mindenik külön osztályt képez és így is csoportosul a miniszteriumban. Ausztriában ezen ágazatok egy osztályt képeznek s a felügyelőség is a fentemlített alapján mindezen ágazatokból egyszerre adnak felvilágosításokat a termelőknek. Nem volna-e célszerűbb ezt nálunk is ilyenképpen csoportosítani?

A waggonhiány előszelét már érezzük. Mindenfelé elterjedt a hír, hogy lesz waggonhiány, nincs boulevard és napilap, mely ezzel ne foglalkozna. Persze, hogy foglalkoznak, mert hivatalosan nem is ismerhető el, hogy kevés a waggon és azon figyelmeztetés hogy tessék a gazdáknak eleve waggonokról gondoskodni: „lässt tief blicken.“ Hihetőleg a cukorrépatermés lesz oly jó, mint a tavalyi, de ha esetleg az átlagok nem volnának holdankint is oly nagyok mint a tavalyiak, mennyiségben mégis annyira becsüljük, mivelhogy nagyobb területek vetettek el, s így ismét érezhető lesz a kocsihány, noha a MÁV. 2800 kocsi többlettel rendelkezik —ix.

pen valami nagy terméssel kecségtetik a gazdanevet; hisz ha kitekintünk az ablakon, látjuk, hogy úgy áll a legtöbb tábla, mint a kefe, egyenesen büszkén felemeli üres fejét s csak itt-ott elvétve találkozik közöttük néhány szerényen meghajló telt kalász. 60%-os kárt szenvedtünk mondja egy, a Vág partján gazdálkodó barátom. A midőn a rozsok legszebb virágzásában a fagy beköszöntött, tönkre tette termésünknek több, mint felét. Kereszt lesz sok, szem alig valami; szomorú vigasz, hogy jó az ára, mikor nincs mit eladni. A búzák szépek, nem e szó kevés, gyönyörűek, olyanok mint én sosem láttam, pedig már megettem kenyérem javát. De vajjon mit hoz a jövő, mi rejlik az idő méhében?

Nem lesz-e forróság, mely összeaszalja a szép szemeket s ocu lesz ott hol rizskása nagyságu buzamagról álmodoztak? A hőütést rettegik, félik még ma is, mert hisz az aratás elkésve köszöntött be ez évben s ma még csak a homokos talaj rozsföldjein peng a kasza.

A lankás hegyoldalak a távolból olyan sávósak, mint a zebra háta, mert a völgy felé huzódó keskeny földrészek mindegyike más színben pompázik a nyári napsugárnak tündöklésében.

Gazdasági levél.

Ráczegres (Tolna m.) 1911. július 4-én.

Aratáshoz értünk. Egy esztendei munkánk gyümölcse; egy esztendei mandátumunk pozitív beszámolója. Az aratásnak hangulata, mely erős. Érdekel mindenkit fölemel, avagy lenyom, mert a köz létének ez az alapja. Mert ennyire fontos, annál inkább tárgyaljuk megfontolva, az igazságnak megfelelően, tendenciák nélkül. Tartsunk sort

A rozs, a fontos kenyérmag sokat szenvedett ez idei vegetációja alatt. Az ősszel jól kelt és elég korán. A mi alkalmat adott az eladdig száraz tarlókon vegetáló egérjárásnak, hogy telepeit a legfrissebb zöldségbe tehát a rozsokba tegye át. Meg is részelték a vetéseket alaposan. A rozs elvesztette egyöntetűségét, zártságát pótolhatatlanul. Az őszi bokrosodást nem helyettesíti semmi. A rozs-csináló április is hideg volt és szeles, a virágzás fogyatékos. Május folyamán ismét jelentkeztek az egerek a rozsban: elkezdtek az aratást. Jó egy sukkos tarlót hagyva, a lakások körül szérüket vágta és a levágott szálakat betakarították maguknak. Mikor észrevették, hogy csalódtak (talán próbacséplést tartottak) üres még a kalász; kiszórták a lyukból az eddigi készletet, hogy újat érdemeset takarjanak helyette. A tavasszal gyenge vetést természetesen ki-ki ápolni igyekezett. Költöttünk rá boronálás, talajápolás, fejtrágyázás, egérintés czimén. Tehát a mi rozsunk maradt, az ezekkel a költségekkel még drágább, vagyis kevesebb. Az érés is, a mult hét néhány afrikai forró napján erőszakos volt. Már benne vannak az aratók. Bele látni a tábla szívébe. A mi egyenesen álló, kevély kalász mutatkozik, bizony az mind üres. Nincsen tehát mint dicsekedni a rozs aratással. Kis közepes.

A buza, a mi fináncziánk mestere, másként fest. Az ősszel még porba vetettük, de már esővel kelt. Az egércsapástól némileg megmentette az önfeláldozó rozs. És a mikor az egérjárásra a buza következett, megfagyott már a talaj, tehát csak inkább a földfölötti részen estek áldozatul. A búzák tavasszal későn indultak, tehát sokáig ápolhatók voltak. Május hó hüvös megerőltetésű, 100-120 mm. és csapadéka csudát tett a búzáknak. De csak ott, a hol a talaj erőbeli állapota a visszapótlást, az újra termelést kibirta. A hol volt miből. Innen van, hogy egy ugyanazon vidék buzái úgy szélsőségek között

Az egyik részlet haragoszöld burgonya fodros leveleiből van összetéve, a másik kissé világosabb árnyalatu kukoricza hosszukás alakját lengeti a lanyha szellő szárnyán. Közbevetve megsugom, hogy a jó időjárás a fagytól megcsipett tengeriket nagyon megjavította ugyan, de azért van ám silány is elég, úgy hogy közepesen jobb végeredményre nem számíthatunk.

A birtok részletek harmadika már a zöldből átesap a sárgába olyan keverékforma, szintjatszó mint az új divatu selymek szoktak lenni, amint hullámszik a légáramlatban számtalan szint játszik, gyönyörködte a szemlélőt, ez buza. A negyedik földszalag, mint egy fehér vonal fut végig a domboldalon, érett rozsnak vonala ez. Mellette ismét egy tarka szegély kinézésű részletet látunk, melyben azonban tulnyomó a zöldsín, ez tavaszi árpa, buja mint már rég nem volt, de kár volt a gazdáknak e bujaság, hisz a pár hét előtt még kincseket ígérő növény a közbejött szél s eső folytán összevissza keveredett, megdült helyenként lefeküdt, de mindenütt megborult, közbe nem hatolhat a jótékony napsugár, nem nyomulhat az éltet adó levegő, a felesleges páratartalom nem hagyhatja el a szárt s kalászt;

TÁRCZA.

Egy kis utazási termék.

Irta: Fehér Zoltán.

Lassan döcög a vonat szűkebb hazám a Kis-Magyar-Alföld sik vidéke felé. Elhagyjuk a füstös fő- és székváros füledt levegőjével telt szűk sikátoros tájkát s a méltóságteljes lassuságu személyvonati mozdony nemsokára ott pőfékel, hol az égfelé szálló pacsirta szerelmes dalát a magasban elsírja. A gyárkémény füstjének kormja már nem száll tődödre, nem nehezedik kedélyedre, hanem az arató leányok ide hallatszó dalolása üti meg a nagy város zsvajához szokott fülünk, már szinte érzékletlenné lett, dohártyáját. „Lekaszálták már a rétet, nem hagytak rajt virágot!“ Bizony már a széna legnagyobb részét behordották s miként vidéki atyafiakkal beszélgetve, megtudtam elég jó volt az anyaszéna termés, mit különben az itt-ott a talaj nedvessége miatt csak mostanában vágott pászták vastag rendjéről is lehet következtetni.

Vágják a rozsokat, melyek azonban nem ép-

KÖSZEGI KÁROLY-FÉLE SZABADALMAZOTT MOTOROS BAJA TALAJMÜVELŐGÉPEK RÉSZV.-TÁRS. BAJA

A Kőszegi-féle szab. motoros talajművelőgép bebizonyított előnyei:

1. A legideálisabb földmunka, amin t eddig csak a kertész tudott előállítani. — 2. Egyetlen munkával vetés alá ideálisan kész a talaj. — 3. Ideális trágya alászántás; feleannyi trágyával ugyanoly eredmény, mint az eddigi teljes trágyával. — 4. 30%-kal olcsóbb és 100%-kal jobb talajmunka, mint bármely ekével. — 5. Nem kell se henger, se borona, se rögtörő. — 6. 30% vetőmagmegtakarítás, mert minden elvetett épp mag kikel utána. — 7. Legalább 30-50%-kal nagyobb terméshozam (voltak 1910-ben 100% terméstopbbletek is.) — 8. Őrlésre, cséplésre, fuvarozásra, utak lehengerezésére kitűnően alkalmas.

Az egyedüli racionálisan dolgozó és munkájában felülmulhatatlan talajművelőgép.

Referenciák: Gróf Széchényi Emil Vajszka, gróf Hunyady József Kéthely, gróf Wenckheim Frigyes Pusztaszöllös, gróf Karátsonyi Jenő Bánlak, báró Bánffy Ferencz Karácsonyfalva, Máár Zoltán Alattyan, Rakovszky Antal Kocsóc, Épstein Sándor Jászkarajenő, Szintay Kálmán Érendred, Machmer János Pusztarastovác, Razgha Ernő Hontkiskér, Tománovics György Bácsbokod, Pannonhalmi főapátság Kismegyér stb. stb.

Szabadalmazva az összes államokban. — Német- és Oroszország részére gyártási engedélyt adva:

Heinrich Lanz cégnek, Mannheim.

mozognak. Lesz 4 és 12 mm.-ás buza egy határban. Ehhez sorol, hogy még nincs eldöntve, hova tartoznak majd a dült búzák. Ma északi széllel hűvös idő van (tegnap nagy eső volt Pesten, megállította a villanyosokat), — ha ez így marad a hét folyamán, nem lesz hőütés, különösen a foszforozott táblák dült búzája is szépen fog fizetni. Az érés eddig általában nem volt kellemes. Soha olyan aprón foltos tarkára érést, mint ez idén Péter-Pál táján. Ez pedig sok rosta és triör aljat jelent. Buza aratás jó közepesnek ígérkezik.

Az árpa nehéz czikk. Kimegy a divatból, az ára nyomott, a kereslete gyér, az igényei nagyok. Termelünk gazdasági szükségletre, a mi kell takarmánynak. Mint ilyennek meg is nőtt a becsülete, kivált a mióta Zaitschek dr. belénk szuggerrálja, hogy a mi árpánk külön, mint a másé. Mégis az idén szerencse jár az árpával. Rekordesztendeje van az urasági árpának, így lábón. Csak az a kérdés, milyenné válik, a mig zsákba kerül.

A zabtól most tanulok. A pajtáskert mellett van egy tábla. Kerülgetem, bele-bele szököm. Bizony az államat verdesi a bugája. (Pedig, ha nem is vagyok akkora, mint a t. szerkesztő Ur, tartok rája, hogy vannak nálam kisebbek is.) Mondják is, hogy az itteni zabtalaj. Ugy kell lennie, hogy földje is, ideje is nagyon neki való; mert igazán áldás terem rajta. Ha az ára marados lesz, hozama vetekedik majd a búzával.

A tengeri most kurát tart. Fény és hőfürdőben gyógyítgatja magát a fejlődése elején szenvedett sápkór, chlorosis ellen és pedig teljes sikerrel. Érdekes, hogy ezen a meleg, tengervidéken, még mind töltögetik a kukoriczát, mind részes levén. Tanulságos lenne egy kis összehasonlítás.

A répával a hol birtak, nagy aratása lesz. De ha valamikor, ez idén sok kapás kellett hozzá. Az pedig kevés és szörnyű drága. Bizony ideje lesz, ha Melichárek kiokosítanak bennünket a répa gépmivelésére, az új könyvükben; ránk fér.

A burgonya egészséges, elvirágozott, jót ígér.

A szőlők birkoznak a tavalyi infekcióval. Bizony van, a ki eddig már 7-szer permetezett, 2-szer porozott, de még nem mer termést becsülni. Bajos is. A fürtön is van már peronospora elég, a lisztharmat is jelentkezett, a szőlómoly is dolgozik. Hogy lesz, mint lesz, Isten tudja. Mi eddig még csak a költséget tudjuk.

Referádámhoz hozzá kell tennem, hogy itt új ember lévén, ismertetésem nem kíván helyi vonat-

kozásu lenni, mint inkább a legutóbbi utazási megfigyelések eredménye.

Az állatárak jellemzésére csak annyit, hogy a kinek bonyhádi tehén kell és egy kicsit a javából akar válogatni, az úgy hozzon pénzt, hogy kb. egy forint a tehén eleven kilója. Közepes, lefejésre szánt anyagot ajánlanak élő kilónként 80 filléért — a napi tej minden literje 10 forint. A tehén, alatta borjával együtt legalább 500 kg. 6 évnél nem idősebb, teljesen egészséges, tejtermelés legalább napi 12 ltr.

Kérdi Szerkesztő Uram, hogyan most, miként fogunk az új szezonhoz? Hát először is Isten nevében, azután jóakarattal és a régi földszere-tettel. Első dolgom az ismerkedés, emberrel, talajjal, helyzetekkel, mindennel. Második dolog az alkalmazkodás a megismertekhez, a harmadik az egymáshoz szokás, az összeszelidülés. Ez az elvek logikája. A gyakorlatilag sorrendje pedig: vetőmag kiválasztása a táblán, elkészítése a magtárban az új életre. Viszont pedig a talajbirtokba és munkába vétele az új élethez. Berendezés állapotban felszerelésben tervszerűen az üzemhez. De előbb még a vízkérdés is megoldásra vár.

A részletekről, a kivitelről beszámolok majd, a mikor oda érünk. Addig is adjon Isten jó aratást.

Horváth János.

A montenegrói vámszerződés.

A Montenegróval 1911. évi január 24-én és február 6-án kötött és az országgyűlés elé be-cikkelyezés végett a mai napon beterjesztett kereskedelmi és hajózási szerződés fordulópontot jelent ezen országgal való kereskedelempolitika viszonyainak történetében, melyek eddig szerződésileg szabályozva nem voltak.

A megkötött és öt cikket tartalmazó kereskedelmi és hajózási szerződés a legnagyobb kedvezmény elve alapján épül fel és így áruink Montenegróba való bevitelüknél a szerződés hatályba lépte után a minimális tarifa tételeit fogják élvezni.

Ezzel együtt biztosítani fogja a megkötött szerződés az osztrák-magyar monarchia két állama állampolgárai számára a legnagyobb kedvezményü elbánást, az ipart, a kereskedelmet, hajózást és forgalmat, nemkülönben a jogszolgáltatást és adózást illetőleg.

A legnagyobb kedvezményt biztosító ezen elv a

szerződés I. cikkében van lefektetve, mely az adókat, illetékeket és vámokat illetőleg még szabatosan nyer kifejezést a montenegrói kormány-nak ezekre vonatkozólag a szerződés aláírásakor tett azon „Nyilatkozatát“-ban, mely az adók, vá-mok és egyéb illetékek szempontjából az osztrák és magyar állampolgároknak, továbbá Ausztria- és Magyarország föld és ipari termékeinek a legnagyobb kedvezményü elbánást biztosítja.

A szerződés II-ik cikke, a szűkebbkörű határszéli forgalom igényeit tartva szem előtt, Montenegrónak megengedi azt, hogy kizárólag a catta-rói kerület községekben való fogyasztásra, auto-nom uton megállapítaneó feltételek és ellenőrzés mellett évenként 6000 darab 300 kg-nál nem nehezebb élő szarvasmarhát, 20.000 darab juhot, kecskét, gödölyét, vagy bárányt, valamennyit élő állapotban és végül 1000 métermázsza füstölt juhust, ugynevezett kastradinát vámentesen behozhasson.

A behozatal mennyisége egy darabszám sze-rint csekély kontingensre korlátoztatott, a mely nem haladja meg a kérdéses terület tényleges élelmezési szükségletét és így ott gazdaságilag is a legkedvezőbb elhelyezést találván, saját ter-melésüknek, — mely különben is a geográfiai helyzetnél fogva ott nem versenyezhet — sem-miféle konkurrencziát nem okozhat. De külön-ben is ez a csekély s a tényleges szükségletre szabott kontingens már azért sem jöhet számi-tásba a husárokra való netaláni befolyás szem-pontjából, mert hiszen sem az élőállatokat, sem a nyert húst a szóbanforgó területről egyáltalá-ban ki sem sem szabad vinni.

Montenegróval kötött kereskedelmi és hajó-zási szerződésünk hasonlóan többi szerződésünk ily irányu rendelkezéséhez — 1917. évi deczem-ber 31-ikéig marad hatályban. A szerződésre vonatkozó „Nyilatkozat“ a határszéli forgalom részére állapít meg némely könnyítést.

A montenegrói hivatalos statisztika adatai szerint a Montenegróba való bevitelt illetőleg Ausztria és Magyarország áll az első helyen és ezen vezető pozícióját megtartotta annak elle-nére is, hogy áruink 1908. év vége óta a maxi-mális tarifa alá estek. Az osztrák magyar monar-chia két államának Montenegróba való bevitel-e a montenegrói hivatalos statisztika adatai sze-rint 1909-ben 3,000.000 koronára csökkent az előző évi 5,000.000 koronával szemben, de azért abban az évben a monarchia — a bevitel érté-két és mennyiségét illetőleg — az elsősorban áll.

a növény sássa megrozsdásodik, foltos lesz a szár nem sokat érő a sok szalma, mely pedig, mint takarmánypótlék jön a gazdánál számi-tásba, de a fő szem már nem lesz borsószerű gömbölyü, mit a poczakos bajor serfőző oly ro-pogós szép bankókkal fizet, színe nem lesz hó-fehér mint a patyolat, hanem szennyes sárga, mint a mellettük hullámozó Duna vize színe.

A szemek hegye pedig megbarnul, feketés lesz, az egész árpa pedig fekete-sárga kinézést ölt majd, hej pedig, de nem szereti a magyar ember ezt a színkeveréket semmiben s kéri is az Uristent, hogy óvja meg őt a két szín egybeni megjelenésétől.

Egy szürkészöld csik vonul végig a gerincztől az aljig, felseje olyan ezüstös árnyalatu, de bel-seje még haragos zöld, mint az erdei lomb má-jus végén, ez a zab mai színezete, zászlója vilá-gosabb rész, szalmája a sötét.

Hej de van ott a kies völgy ölében egy kis föl-decske, melyre szószerint ráillik Petőfi mon-dása: De a szántóföld szépen virít, termi bőven a pipacsnak mindenféle nemeit.“ Tehát itt ezen a tájon, hol a „nyugati svihákság a keleti baksissal párosodik,“ hol a szomszéd népek ma-

gasan fejlett gazdasági haladását átvették, a mi embereink is s kitérték a haladás zászlaját az egész vonalon, ime itt is van maradi gazda, ki az ugarnak hagyott földjét mai napig sem szán-totta fel, hanem paragon hagyta s most vadvirá-gok tarka csoportjából gyönyörű Mackart csok-rot alakíthatva valami falusi nebánsvirág, mert hát kérem a dolog úgy van, hogy a keztyüs kezü városi szobaleányok haza szálítkoznak s holnap már markot szednek Pista, Jancsi, Misi meg a többi legények után, kiknek kalapját díszíteni virággal „dukál“.

Tul az öreg Dunán meredekebb hegyek nyul-nak a felhők hona felé, ezeknek meg olyan a dongája, mint egy óriási saktábla koczkáiból összerót kép. Kis négyszögekbe osztott ábra az egész; az egyik darabka (mert fene kicsi vala-mennyi csak van) sárga érett gabona féle, másik kékes zöld, mert permetezett szőlő, melyről azt mondja a hir, hogy jó termést ígér; a harmadik feketés zöld erdő, melyet a fejsze csapásai még nem tettek tönkre, hej pedig de sok tutajt láttam az Ipoly meg a Garam partján, no meg még a Dunán is nem is szólva a Vágról, melyen csak úgy hemzseg a rengeteg mennyiségü talpnak

nevezett vizijármü. Szomorú dolog ez kedves olvasóm, köny tódul szemeimbe mikor ezt látom, eszembe jutnak Felsőmagyarország gyönyörű vadregényes ősi fenyesői s maholnap csak a rege honában lesznek ezek a természeti szépsé-gek, a magas hegyvidék csodái. A mai világ kapzsisága letarolja a bérczek dicsőségét, hogy megtömhesse telhetetlen zsákját aranyokkal, nagy banknótákkal. Kisebb gondja is nagyobb, semhogy a jövőre is tekintene, hogy eszébe ötlene mi lesz ennek s mi lesz ennek a mérhe-tetlen kincsvágyának a következménye? A fejsze, a szekerce, a bárd, a balaska és balta, no meg a fűrészek munkája után nyomon jön a hegyek elkopárosodása, a sziklákról a szél, a vihar, az eső vize, a hó leve lemossa a sekély talajréteget s a kő néhány év múlva mesztelenül marad, megfosztotta az emberi gyarlóságok netovábbja ékes zöld ruhájától s lesz a kies vidékből, csupasz Karszt, éktelen köhalmaz. De nem csak a tájkép szépsége tünik el így örökre, hanem a közel s távol vidék időjárása is meg fog változni és a rohanó északi szelek erejét nem fogja majd fel az erdők védőfala, az eső és napfény eloszlását nem fogja szabályozni a hegyvidék növényzete,

A lefolyt idény tapasztalatai beigazolták, hogy mégis a

CASE az igazi SZÁNTÓGÉP!

A CASE-gép

csövei **nem** folynak
kazánja **nem** megy tönkre
nincsen tuleröltetve.

15 év tapasztalata a CASE járvaszántó gépeket minden más versenygyártmány fölé helyezte.

Vezérképviselő: Hahn Arthur és Társai, Budapest, VIII., Üllői-ut 52/g.

Ami Montenegróba való magyar kivitel illeti, úgy az az 1901—1905. években csekély volt, 1906-ban némi lendületet vesz és az előző évi 42 000 koronáról 152.000 koronára emelkedik; 1907-ben már 208 ezer és 1908-ban pedig 518 ezer korona volt a kiviteli forgalmunk, mely 1909-ben 415 ezer koronára szállt alá azon körülmény folytán, hogy árunk az 1908. év végétől kezdve Montenegróban a maximális tarifa tételei alá estek.

A szerződés a vámterületnek kivitele Montenegróba 1901-től kezdve 1908-ig egy két évben előfordult csekélyebb visszaeséstől eltenkintve emelkedő irányú: 1909. évben a szerződéses vámterület kivitele az előző évi 2 millió 520 ezer koronáról 2 millió 299 ezer koronára esett.

Törvényjavaslat

mezőgazdasági ügyeknek a törvényhatóságoknál való intézéséről.

A mezőgazdasági ügyeknek a törvényhatóságoknál való intézéséről szóló törvényjavaslatot kedden terjesztették a képviselőház elé. A törvényjavaslat szövege a következő:

1. §. Vármegyei törvényhatóságokban a mezőgazdasági ügyekre nézve az előadói teendőket a vármegye területén működő m. kir. gazdasági felügyelőség vezetője teljesíti, a kinek véleményét más olyan közigazgatási ügyekben is meg kell hallgatni, amelyek mezőgazdasági érdekeket érintenek.

2. §. A m. kir. gazdasági felügyelőség vezetője, mint a vármegye előadója, szolgálati viszony tekintetében a törvényhatóságnak és első tisztviselőjének alá van rendelve s a vármegye egyéb előadóira irányadó ügyviteli szabályok szerint, a vármegye által kijelölt hivatalos helyiségben működik. A vármegyét e működés fejében — az irodai dologi szükségleteket kivéve — semmiféle anyagi kötelezettség nem terheli.

3. §. Olyan vármegyére nézve, melyben ez idő szerint nincs szervezve m. kir. gazdasági felügyelőség, az e törvényen alapuló feladatkör ellátásával a földművelésügyi miniszter valamely szomszéd vármegye m. kir. gazdasági felügyelőségének vezetőjét bizza meg.

4. §. A m. kir. gazdasági felügyelőség vezetője a városi törvényhatóságoknak gazdasági tanácsadója, aki a törvényhatóság vagy első tisztviselőjének felhívására mezőgazdasági szakkérdések-

ben véleményét nyilvánítani köteles. A városi törvényhatóságra nézve illetékes m. kir. gazdasági felügyelőség vezetőjét a földművelésügyi miniszter jelöli ki.

5. §. A mezőgazdasági érdekek védelme és előmozdítása céljából a m. kir. gazdasági felügyelőség vezetője mind vármegyei, mind városi törvényhatóságokban önálló előterjesztést és javaslatot is tehet, melyet a törvényhatóságnak tárgyalnia kell.

6. §. A m. kir. gazdasági felügyelőség vezetőjének ülési és szavazati joga van mindazon vármegyei és városi törvényhatóságok közgyűlésén, amelyekre működése kiterjed, ugyane törvényhatóságok közigazgatási bizottságának pedig tagja és mezőgazdasági szakelőadója.

7. §. A m. kir. gazdasági felügyelőség vezetőjére nézve fegyelmi tekintetben elsőfokulag a közigazgatási bizottság jár el (1876: VI. t.-cz. 42. §). Az elsőfoku határozat ellen a földművelésügyi miniszterhez lehet fölébbezni.

8. §. A m. kir. gazdasági felügyelőség vezetőjének ezen törvényen alapuló feladatkörét részletesen a földművelésügyi és belügyi miniszterek által kiadandó utasítás szabályozza.

9. §. Az állategészségügyek ellátására nézve az 1900: XVII. t.-cz. érintetlenül marad.

10. §. Az 1882. XX. t.-cz. hatálya és az általa rendszeresített közigazgatási előadók megbízása e törvény hatályba léptével megszűnik.

11. §. Budapest székesfővárosra és Fiume városra és kerületére e törvény hatálya nem terjed ki.

12. §. E törvény életbe léptének napját a földművelésügyi és a belügyi miniszterek egyetértően rendeletben állapítják meg. A törvény végrehajtásával a földművelésügyi és belügyi miniszterek bízhatnak meg.

A Kőszegi talajművelőgépről.

A Gazdasági Lapok 1911. június hó 18-án megjelent számában Bászeli Elek aláírással egy közleményjelenet meg a Kőszegi-fele talajművelőgépről. Engedtessek meg nekem, ki a Kőszegi-géppel már 1908. év óta dolgozom és kísérletezem, hogy az alábbiakban reflektálhassak a megjelent közleményre:

Szíveskedjék az igen tisztelt cikkiró ur Szponzor tanár ismertető könyvét elővenni, abban a kapaszerkezet ábráját, mozgását tanulmányozni,

a tél havának lehőmpölygését nem gátolják meg a faóriások s a völgyben mindent össze fognak törtni a lezuhanó lavinatömegek.

Ha pedig a tavaszi napsugár melege felolvasztja a sziklák között elrejtve volt hó és jégmezők eddig szilárd halmazállapotban levő rengeteg víztömegét, akkor nem lesz mi meglássítsa rohanását, meggátolja a szerencsétlenséget. Előtti elsősorban a völgyeket a piszkos vizár s aztán a hegyi patakokból a folyók felé véve utját majd egyszerre önt ki a Vág, a Nyitra, Garam és Ipoly s miután ily óriási víztömeget egyidőben a Duna sem képes medrében elhelyezni, kilép ez is partjain túl s szép aranykalászt ringató rónák, tündéries szigetek, buja völgyek egy csapásra siralom völgyekké változnak. Hiába a sok millióba került vízszabályozás, kárbavesztett a belvízrendezésekre ölt vagyon, mindennek vége lesz, ha az bekövetkezik, pedig már nagyon előrehalad az erdőpusztítás odafent a magas Kárpátokban. Utótt a tizenkettedik óra, megkondult a vészharang s ha hamarosan nem jön a szabadítás, ha nem lép fel a kormány, a törvényhozás teljes eréllyel s hogy ha türik tovább is a fapusztítást úgy mint Krassó-Szörény megyében

tették (fájdalom) akkor nemsokára Dunán innen is arra a szomorú sorsra jut, mely ma nevezett vármegye osztályrésze. Ne legyünk Pató Pálok, mert már későn van azt mondani, „hej ráérünk arra még!” Gondolják meg, hogy a Vág töltéseit 10 évi fenállás után több mint egy méterrel kellett átlag emelni, mert, az árvizek színvonala évről-évre magasabb lett, ez már egy gyenge intése volt a természetnek, hogy vigyázz ember, eddig és ne tovább, különben a bebilincselte folyó széttöri rabigáját s romhalmazzá teszi azt mit évszázados művelődés teremtett.

Magányosan ültem a vasuti kocsiban Vácztól Érsekújvárig, de nem voltam egyedül hazám sorsa, kis unokám jövője iránti aggodalom velem volt szüntelen. Már én öreg ember vagyok, csak megélek valahogy, talán még gyermekeink is átkinlódják a földi lét keservességét Magyarországon, de hogy az unokák sirja nem lesz-e tul az Ozeánon azt az Isten tudná csak megmondani, mert hogy a teljes tönk szélére jutott már ma is e haza azt minden nyílt szemü ember látja. Ime a multkori 3-ik gazdasági levél az Alföld szivéből, mit mond? Az üzérkedő bankok bujtogatása folytán a föld ára rohamosan emel-

azonnal tisztában lesz vele, hogy a Kőszegi-gép nem öröl, hanem igenis kapál.

Most térjünk át a Temesvármegyei Gazdasági Egyesület kiskertjében végzett kísérletekre és mindjárt engedje is meg a cikkiró ur, a midőn figyelmeztetni kívánom arra, hogy elkerülte b. figyelmét azon körülmény, miszerint a Kőszegi-gép által szántott parcella azon kertecskében az érdeklődők által annyira összetiportatott, hogy abban a gaz és éppen az aczat bujában nöhetett, mivel gyökerei, szárai a talajba taposattak. De hogy a tisztelt cikkiró ur ezen tapasztalatának éppen az ellenkezője áll fenn, azt bizonyítom én és bizonyítják mindazok, kik a Kőszegi-géppel kissé alaposabb kísérleteket végeztek, mint a temesvári zöldecsés kertbeli. De hiszen ha úgy volna, mint azt a cikkiró ur állítja, hát miképpen képzei el akkor a 20—30% terméstöbbletet a Kőszegi-gép után? Lásd Rázsó gazd. akad. tanár kísérleteit.

A mi a föld megülledését illeti, ebben is igen tévesen informáltatta magát a t. cikkiró ur, mert hiszen éppen a hajcsövesség folytán nem tömörülhet össze a legnagyobb hórétteg alatt sem a Kőszegi-gép által kapált talaj. Az én kötött talajomon csupán egy könnyű fogas borona megy tavasszal a vetőgép előtt, a felső maximum 3 mm. réteget felszaggatni s e réteg alatt a talaj egészen szivacszerű ruganyossággal bír.

A gazdaközönség tájékoztatása céljából vagyok bátor még előadni azt, hogy a Kőszegi-gép éppen az elmúlt héten érte el méltánylásának tetőpontját, sajnos, nem hazánkban, hanem Németország Hessen Cassel nevű városában, a Német Gazdasági Egyesület 25-ik vándorkiállításán. A mannheimi Lanz gépgyár, mely a külállamok részére már nagyban gyártja a Kőszegi-gépet, 3 drb géppel jelent meg a kiállításon. Egy gép ezek közül a város szomszédságában levő „Rittergut Ellenbach“-on volt az érdeklődőknek munkában bemutatva. Én, ki e bemutatón személyesen jelen voltam, őszintén kívántam volna Bászeli Elek urnak azt, hogy személyesen láthatta volna azt az óriási sikert, azt a lelkesedést, a mit a Kőszegi-gép a német gazdák között aratott. És ha a cikkiró ur által mondottak állának, hát miképpen adhatott volna el a Lanz cég a kiállításon 14 drb Kőszegi-gépet az intelligens német gazdáknak.

A német gazdák szívvél-lélekkel karolják fel ezt a korszakalkotó gépet. Ki bővebben érdeklő-

kedik és a népet a földéhség fokozódásának kórja öli meg anyagilag s erkölcsileg, aztán ha már nem bírja a hitelezőket kielégíteni vándorol Amerikába s ott vész a drága emberanyag a földalatti bányákban. A fajmagyarok földjét beszökött lélekfurnárság és a rumulyok borzalmán terjeszkedő hada foglalja el s amire nem volt képes a vad tatárok hordája és a törökök századokig tartó pusztító hadjáratainak szomorú véres sorozata, azt most kardcsapás nélkül viszik véghez belföldi ellenségeink. Széchenyi jelszavát ma már meg kell fordítani, mert „Magyarország valójában csak volt, de nem lesz“. Nyelvéből kivetköztették már a magyart, hisz a fővárosban oly gyalázatos zagyva nyelven társalognak az emberek, hogy az valóban felháborító arra nézve, ki hazája nyelvének épségben tartását szíven viseli, a napisajtó nyelvezete is már oly magyar-talan kifejezésekkel telt s annyi idegen kifejezésekkel tüzelt, hogy nem tudom mitől undorodjam inkább a szavak idegenségétől, vagy a szófűzés, a mondatszerkezet, elnémetesedtségétől? Pusztul a magyar s vele nyelve is kihál.

MOTORCSÉPLŐ!

Ritkán előforduló alkalmi vétel!

12 lóerejű benzinlokomobil, általánosan ismert hirneves „Otto“ rendszerű gyártmány, hozzávaló cséplővel, jutányosan, kedvező feltételek mellett eladó.

Bővebb felvilágosítást ad: **Kellner Antal** Budapest, V. ker., Váci-ut 2.

dik, az olvassa el a „Casseler Zeitung“ junius 25-iki számát. Ez a magyar gép a casseli kiállítás óta elmondhatja, hogy: *Veni vidi vici.*

Kunhegyesi Andorkó Zoltán.

Egy jubileum.

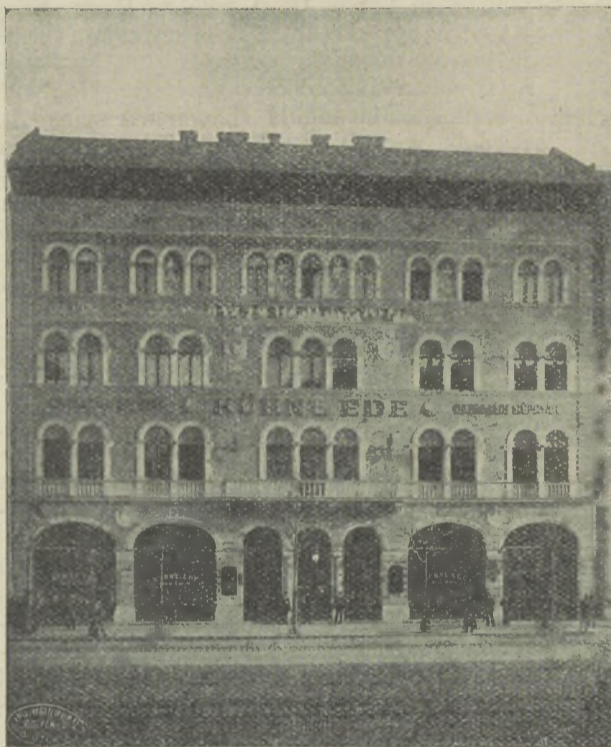
Hazánk legrégebbi mezőgazdasági gépgyára, a jöhrü „Kühne“ mezőgazdasági gépgyár r.-t., mely már közel 60 éve áll fenn, f. hó 1-én ünnepelte *budapesti főraktára alapításának 30 éves évfordulóját.* A mosoni gyár alapítója, Kühne Ede bölcs előrelátással még 1881-ben ismerte fel annak szükségét, hogy a cégnek mindinkább terjedő gyártmányai az ország fővárosában, a hol a gazdaközönség javarésze megfordul, kiállítva legyenek s ez adta meg az impulzust a főraktár alapításához. Eleinte kisebb méretű raktárhelyiségekben, később azonban külön e célra (Váci-körut 57/a. sz. alatt) épített hatalmas palotában és üveggel fedett nagy udvarhelyiségében mutatja be ezen pártolásra méltó hazai cég elsőrendű gyártmányait és készítményeit, izléses és impozáns elrendezésben. Az ekétől kezdve a motoros és gőzcséplőkészletig az összes gazdasági gépeknek oly dúsválasztéka tárul a gazda szeméi elé, melyet nemcsak a belföldön, hanem még a legnagyobb külföldi metropolisokban is alig láthat. A „Kühne“ gyár ma már odafejlődött, hogy nem speciális gépgyár, hanem csaknem az *összes mezőgazdasági gépeknek és eszközöknek gyártását üzi a legnagyobb tökélyvel.* A főraktáron kívül az anyavállalatot négy fiókraktár (Debreczen, Temesvár, Kaposvár és Lemberg) támogatja. Azonkívül a cég körülbelül 80 régi és megbízható vidéki képviselővel is rendelkezik, legnagyobb részét bizományi raktárral, melyekhez újabban az Orsz. Központi Hitelszövetkezet és a Hangya Szövetkezet vidéki fiókjai is járulnak, úgy, hogy mondhatjuk, miszerint a Kühne cég ma az országban a legnépszerűbb mezőgazdasági gépgyári vállalatok egyike.

A jubileum alkalmával a főraktár palotáját olvasóinknak képen is bemutatjuk. Ajánljuk annak látogatását, mert ha csak egy pillantást is vetünk a cég gyűjteményes kiállítására, meg fogunk győződni, hogy a dúsválasztékban kiállított gazdasági gépek és eszközök mindannyian a magyar viszonyokhoz alkalmazottak, szerkezetet, anyagot és kivitel tekintve pedig tökéletesek és bármely gyártmánnyal a versenyt kiállják.

Méhészeti vándorgyűlés és kiállítás Szegeden.

Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület vándorgyűlésével kapcsolatban a Szegedvidéki Méhészegylet által rendezett kiállítást vasárnap délelőtt 10 órakor nyitották meg az ország összes részeiből egybesereglett méhészek, s Szeged város előkelő társalmának részvételével. Lázár György dr. Szeged város polgármestere fejtette ki az országos és városi szempontokat, melyek jelentőséget adnak a kiállításnak, melegen üdvözölve Liphay Béla cs. kir. kamarás, osztálytanácsost, Serényi Béla gróf földmívelésügyi miniszter képviselőjét, az Országos Magyar Méhészeti Egyesület képviselőit, élükön Szilassy Zoltán országgyűlési képviselő, ügyvezető alelnökkel s a városnak ez alkalommal összes szívesen látott vendégeit. Liphay Béla miniszteri osztálytanácsos válaszában jelzi Serényi földmívelésügyi miniszter nagy érdeklődését a méhészet iránt, a mely rejtett kincseket hoz napvilágra célutadatos és szeretetteljes munkássággal. Őszinte elismeréssel adózik a „Szegedvidéki Méhészegylet“-nek és az egész magyar méhésztársada-

lomnak, a mely arról a nagyfokú mozgékonyaságról, arról az öntudatos működésről tesz tanubizonyosságot, a mi a gazdasági fejlődésnek és haladásnak feltétlen biztosítéka. Hangsúlyozza, hogy alig van mezőgazdasági foglalkozási ág, a mely szociális szempontból oly nagy értékű lenne, mint a méhészet. Kisemberek ezrei termelnek csekély tökéből tisztán egyéni fáradsággal jelentékeny gazdasági javakat. Jelentősége van a méhészetnek a kivándorlással összefüggésben is, a mely kapcsolatos a megélhetési nehézségekkel. Kétségtelen érdeke az államnak és társadalomnak, hogy a méhészet fejlesztésére minél nagyobb gondot fordítson, mert a virágban rejlő kincsek teljes mértékben kiaknázása a nemzet vagyoni gyarapodását jelenti. Ebből az okból a földmívelésügyi miniszter készséggel támogatni fogja az egyesületekben szervekedett méhésztársadalom munkásságát azokkal az eszközökkel, melyeket a törvényhozás rendelkezésére bocsát s az együttes munkásság bizonyára meg fogja hozni a kívánt eredményt. Ezzel a kiállítást a földmívelésügyi miniszter nevében megnyitottnak nyilvánítja. Még Vékes Imre a Szegedvidéki Méhészegylet elnöke tolmácsolta köszönetét a miniszter képviselőjének és Kovács Antal kir. tanácsos, méhészeti fel-

34-ik ábra. Kühne budapesti raktára.

ügyelőnek, majd a kiállítás sikerében részes minden faktornak. Ezután a társaság a kiállítás megismerésére indult, melyen több mint száz kiállító vett részt több ezer kiállítási tárggyal.

Délelőtt 11 órakor Szeged sz. kir. város közgyűlési termében tartották meg az „Országos Magyar Méhészeti Egyesület“ vándorgyűlését. Szilassy Zoltán orsz. képviselő, ügyvezető alelnök sajnálattal tudatja, hogy Zichy Aladár gróf az egyesület elnöke betegsége, Gerliczy Ferencz báró a kiállítás védnöke, a családjában előfordult betegség miatt gátolva van a megjelenésben, de mind a ketten táviratban kívánnak sikert a vándorgyűlés munkájához, mire a vándorgyűlés elhatározza, hogy az elnököt és a védnököt táviratban üdvözl.

Ünnepélyes mozzanata volt a közgyűlésnek, mikor Szilassy elnök Ambrózy Béla báróról emlékezett meg, a ki alig hogy bevégezte a magyar, német és osztrák méhészek budapesti 55-ik vándorgyűlésének nagy munkáját, elhunyt,

betöltetlen ürt hagyva hátra a méhészet irodalmi, tudományos és gyakorlati fejlesztésében, a melyre munkás életét az elhunyt szentelte. A gyűlés tagjai kegyeletük jeléül állva hallgatták meg az elnöki megemlékezést. Majd szól az elnök Serényi Béla gróf földmívelésügyi miniszter érdeklődéséről, a ki a vándorgyűlésre Liphay Béla osztálytanácsost és Kovács Antal kir. tanácsos, méhészeti felügyelőt küldötte ki képviselőiként. Az egyesület nevében köszönetet mond Lázár polgármesternek, a város közönségének és Vékes Imre szegedvidéki elnöknek párfogásukért, mire a vándorgyűlés általános lelkesedéssel elhatározta, hogy táviratban üdvözl a földmívelésügyi minisztert.

Ezután a vándorgyűlés tárgysorozatának elintézéséhez láttak. Bejelenti az elnök, hogy a Méhészeti Egyesületek Országos Szövetségének előkészítő munkálatait befejezték. Csatlakozását több egyesület máris bejelentette és a megalakulást immár semmi sem gátolja. A vándorgyűlés erre a szövetséget megalakultnak jelenti ki.

Kovács Antal kir. tanácsos, méhészeti felügyelő, kapcsolatban a magyar, német és osztrák méhészeti vándorgyűlés magyar elnökségének báró Ambrózy Béla halálával történt megüresedésével, ennek betöltésére vonatkozólag tesz előterjesztést. A tisztségre Szilassy Zoltánt választották meg.

Az előadások során Erdős Lajos székeslővárosi polgári iskolai tanár, a magyar méhfaj tulajdonságairól, fentartásáról és tovább fejlesztéséről szól. Kimutatja, hogy az összes tulajdonságban fölmagasztalt külföldi méhekkel szemben legkiválóbb tulajdonságokkal felruházott magyar méh az, mely rajzás, méztermelés és kezelhetőség szempontjából fölötte áll minden más méhfajtának. A minden tekintetben külön magyar méh hivatva van arra, hogy a méhkereskedés terén a föld összes méhfajtaát háttérbe szorítsa.

Rihm Jakab kultuszminiszteri főtiszt a méhészet terén elkövetett leggyakoribb hibákról és azok kiküszöböléséről tartott előadást.

Resch Ignác dr. plébános az Urániaszínházban vetített képekkel a méhek boncztanáról értekezett.

A kiállítás területén ezenkívül naponként gyakorlati előadásokat tartottak, melyeknek állandóan nagy hallgató közönségük van.

A Gibás-féle eke munkában.

Gibás Ferencz szabadalmazott találmányát meg is valósította és első próbáin még az őszszel tulesve, némi javításokkal junius közepe óta gépével dolgozik.

„Köztelek“ múlt évi 99. számában ismerttettem rajzokkal illusztrált közleményemben Gibás találmányát, mely közvetve ható két gépes rendszerű szántógépekre alkalmazható (akár gőz akár motoros gépekre) és abból áll, hogy a vonóerő elrendezése folytán mindkét gép folytonosan dolgozik. Így a négyszeres kötél surlódására elhasznált erővel a gép félüzem költségét takarítjuk meg.

Két 20 effektív lóerős Bolinder-féle nyersolajmotoros gépet készített és erre szerelte találmányát, melyet e helyen nem akarok bővebben leírni, úgy vélem ösmeretes már e lap olvasói előtt. Újdonság a nyersolaj-motor használata is, mivel hazánkban ily motor még nem szántott. Gépét úgy szerkesztette meg, hogy az védve van

KEMNA FORRÓGŐZEKÉI

szabadalmazott

SCHMIDT mérnök doktor hirneves füsteső-tulhevitőjével

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszer úgy teljesítő-képesség, mint tartósság tekintetében messze felülmúlnak és lényegesen kevesebb szénét fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel szolgál:

KEMNA J. BUDAPEST, VI., Váci-körut 51. szám.

Sürgőnyezim: Kemna, Budapest. Telefon 91-21. Telefon 91-21.

az elhuzás ellen és feltűnő: üzemének rendkívüli olcsósága. Maga az a tény, hogy a két 20 effektív lóerős motorral szántani tud nagy haladás. Hisz ha gőzzel két 20 tényleges lóerejű géppel szántunk; ugy aránylanak, mint 40:18.

H. Gotthard Sándor az egész nevelésnek tartja és lehetetlennek, hogy ily géppel szántás végezhető. Pedig ez a gép most szánt.

Mielőtt tavaszi próbaszántásaira rátérnék, pár összehasonlító adatot hozok fel a gőzgéppel szemben. A tüzelőanyag fogyasztást össze sem lehet hasonlítani oly óriási különbség. Csak a fuvarozást állítsuk szembe. A gőzgép állandóan leköt 3 igás fogatot, míg ezen nyersolaj-motor naponta kíván (1) lajt vizet és hetenkint egy hordó olaj kifuvározását. Egy k. hold szántásához nem szükséges 1/2 hl. víz sem. Kezelhetősége egyszerű; a törvény sem kívánja vizsgázott gépész alkalmazását.

Hátránya a sodronykötelek nagy surlódása. A surlódás csökkentésére a télen szereltek fel az eke tarlóskerekére és egy új kerékre egy szabadon forgó dobot, melyre ráfektetik a visszafutó két sodronykötelet.

Junius hó közepe óta naponta szánt az érdeklődők előtt az egri főképtalan titkosi gazdaságában. Horvát József intéző próbául rendkívül összeáll agyagos talaju tavalyi buzatarló-táblába állította be azon czélzattal, hogy ha ott bir szántani és jól szánt, akkor bármily talajra rámehet.

A két gép 270 méterre áll egymástól és 5 testű ekével dolgozik. A távolság tényleg nem elég nagy, ezt fokozni kell.

Junius 16-án tartott próbaszántásán következők észleltettek: Pár percnyi melegítés után a gép üzemképes. Mindkét gép fűtyszóval és automatikus piros zászlóval kétszer jelez, hogy egyszerre induljanak. Közöséges gőzekéhez használt 5-ös billenő ekével szántott; a barázda szélessége 28 cm. mélysége 20—26 cm. volt. A kemény talajt nem porhanyította meg, úgy mint a gőzeke, mert valamivel lassabb járásu is, de szép nagy hantokban fordította. Általában jó munkát végez, noha a mostani eke nem teljesen megfelelő. Szélesebb barázdat kellene fogni 2—3 cm.-el és az ekefejek magasabbnak kell lennie. Így pl. ráállunk az ekére 4-en (3 q) és gazosabb részeken az eke alatt megtorlódott. A gép birta, pedig ekkor 26 cm. mélyen szántott. Egyébként is annyira könnyen szántott, hogy ama kemény talajban 20 cm. mélyen szántva az 5-ös ekét elhuzta egyik gép is. Több kommentár azt hiszem nem szükséges a gép munkabírásához. A kezdesnél meglepően simán indult és szántás közben is egyenletesen haladt; a gőzgépnél szokásos rángatások nem voltak észlelhetők.

Szántási költségadatokat még nem állanak rendelkezésünkre, csak előzetesen számíthatunk, miután a gép lóerő sec. költsége egész pontosan van megállapítva. Felhozom azt, hogy tulajdonos az egri főképtalannál felvállalt 60 k. hold szikes legelőt 20 cm. mélyen feltörni, 600 koronáért.

Gibás tárcsás ekét hozatott Amerikából és mihelyt megérkezik azonnal fog dolgozni. Nyáron a gép felhasználható cséplésre; könnyű szántás, tarlótöréshez pedig a két gép külön is alkalmazható Anker-kocsikkal.

Egy teljes felszerelés a következő részekből fog állani: 2 gép (20 esetleg 30 effektív lóerős nyersolaj-motor) 2 Anker kocs, 1 mélyítő eke, 2 tárcsáske s 1 lajt. Az egész felszerelés ára előzetes számítás szerint 80,000 korona lesz.

A próbaszántás jelen voltak: Melezer Aladár és Géza földirtokosok, Csekó Gábor dékánkanonok, Szomjas Gusztáv földirtokos, Koppély Géza és Lukács Gyula jószágfelügyelők,

Szabó budapesti gépgyáros, a Ganz-gyár egyik főmérnöke és az egri főképtalan tisztjei közül számosan élénk figyelemmel kísérték az ekét és munkáját jónak minősítették, a gép teljesítménye pedig mindegyikőjüket elragadta.

Ha a két gép távolsága nagyobbra lesz és a gépresek tartósság tekintetében is kiállják a versenyt Fowler gőzgépeivel, akkor ez elrendezésű szántógép versenyfeletti lesz.

Adja Isten, hogy e magyar találmány diadalra jusson. *Horváth Aladár.*

Az orvosi növények természetéről.

Irta: Dr. Rodiczky Jenő.

III.

A Lavendula.

A lavendula, vagy mint némelyek ejtik: leven-dula, neve visszavezethető a lavare, a. m. mosni igére. Értelme mosófű, mert hát a rómaiak e gyógyfüvet erősítő fürdőkre használták, a mint hogy a lavendula viz — Eau de vie de Lavende, Esprit de Lavende double ambrée, — a toilette asztalokon mai nap is nagyban szerepel. Használták a francia nagy forradalom korában is, mire vall azon szónok mondása, ki mikor jakobinus társai elszörnnyedtek a népen, mely Berthier Foulon és de Lanay fejéit pikákra tűzve, hordozta körül, így kiáltott fel: Hát lavendula vízzel csinálják-e a forradalmat?

A lavendulának több faja van. Legelterjedtebb köztük az igazi lavendula (*Lavendula spica* L., *Lavendula vera* D. b., *Lavendula augustifolia* Eheb.), melyet a francia keskeny leveleire tekintettel: *Lavende à fauilles étroites*, a német: *schmalblättriger Lawendel*nek mond. A *Lavande Spic*, *Aspic*, s a német *Spike*ben feltaláljuk a latin *spica* a. m. kalász jelzöt, mely virágzatának alakzatára vonatkozik.

Ezen élőlő növénynek felálló, ágas szára 30—60 cm. magas, levelei hosszadad szálasok, vagy lándzsások, ép behajtott éllel, felül zöldek, alul szürkés, mirigyesen pontozottak. Virágzik júliustól szeptemberig, mely időben szárát virágosan levagdalkuk és szellős padláson ponyván szárítgatjuk. Alörvei szaggatott végálló füzérekéket alkotnak, violakék színűek és rostán átmorzsolva szolgáltatják a *flores lavendulae* nevű keresett árut, mely színe és tisztasága szerint 100—240 koronájával értékesíthető a droguistáknál.

Magnyerésül a nem nagyon buján fejlődött növények virágjait hagyjuk meg. Magja barnaszínű, hosszukás alaku, fényes kis fehér folttal. Csiraképességét öt évig tartja meg. Egy kgr. magban 950.000 szem található, egy liternyi mag 575 gramm.

Az igazi lavendula legjobban diszlik mészben gazdag, könnyebb minőségű talajon. Dél-Európában nagyban termesztik, nálunk ellenben legfőbb ágyszegélyképen látjuk a falusi kertekben, holott fűszeres illatu virága (*Flores spicae*) — mint már említettem — elég keresett cikk. Ebből desztillálják az *Eau de Lavande* nevű szeszt és egy 0'907 fajsúlyú illó olajat (*Oleum lavandulae*, *L'huile d'aspic*, *Spikoel*), melyeket az illatszergyártás és gyógyászat terén több rendbelileg alkalmaznak.

A lavendula virágot különben külsőleg egyéb oszlató füvekkel, belsőleg a kólíka ellen használják, s a népies gyógyszerek közt még mindig jelentős szerepe van.

Magról is nevelhetjük ugyan a lavendulát, de leggyakrabban gyökérszítás után szaporítjuk. A magvetés tavasszal eszközöndő, márczius havától kezdve, melegágyban. Az itt nevelt rászákat pedig május havában mikor már éjjeli

fagyoktól kevésbé kell tartani, 30—40 cm. sor és növénytávolságban ültetjük ki. Hasonlóképen ültetjük ki augusztusban és szeptemberben a két-három éves növények szétosztása által nyert palántákat is, melyeket, ha ültetvényünk már beállott a tél beállta előtt kissé feltöltögetünk. Az ültetvényt minden három-négy évben felújítani szükséges, mert a kivénült tövekről nyert virágok illó olajban mind szegényebbé válnak.

Az igazi lavendulától némileg eltér az orvosi lavendula, (*Lavendula officinalis* Chaix, *Lavendula latifolia* Willd, *Lavendula vulgaris* Lam) mert mint egyik rendszertani neve is jelzi, levelei sokkal szélesebbek mint amazé, azonfelül mindkét lapjukon szürkés színűek, szármagassága 60—100 cm. Nagyon elágazik. Viratai májustól júliusig nyílnak, sötét bíbor színűek és illó olajban igen gazdagok, miért is jobb áron is kelnek, mint az igazi lavendula virágai.

E növény vadon terem Algirban, Corsica szigetén, Olasz- és Spanyolországban, s nagyban termesztik Franciaországban (a Var, Bouches du Rhône, Herault departementekben s a keleti Pyreneusokban) és Olaszországban ezen fél-cserjét, melyet bár kényes természetű, hazánk déli részeiben kívánatos volna terjeszteni.

Nevelhető magról, melynek litersulya 600 gr. A vetést márczius áprilisban eszközöljük melegágyban, honnan a palántákat a nyár folyamán ültetjük ki a szabadba.

Nevelhető azonfelül dugványozás és az idősb tövek szétosztása útján is.

A dugványokat tavasszal ültetjük el 40—50 cm. sortávolságban 6—10 cm. mélyen. A tövek szétosztását és újból kiültetését szeptemberben, októberben foganatosítjuk, úgy hogy a növények a téli fagy beálltaig még meggyökeresedhessenek. A kiültetést követő évben a termés csekély, de azután mindinkább fokozódik a 4—5 évig, midőn az ültetvényt megújítani szükséges.

Az ápolás szükség szerint ismétlődő kapálásban áll. A szárazakat a virágzás kezdetén sárlózzuk, mihelyt az alsóbb virágok valamivel élénkebb szint kezdenek öltetni.

Az illatszergyárosok, kik a legkülönbözőbb illatos árukat készítenek belőle, friss állapotban keresik a lavendula virágos fűvét, a droguisták számára árnyékos, szellős helyen szárítandó, aztán apró markokba kötendő össze.

100 kg. zöld anyagból 50 kg. szárított lavendula fűvet nyerünk, melynek 1 hektáryi terméséből 20—25 kg. lavendula esszencia nyerhető. A rektifikált finom olasz lavendulaolaj fajsúlyja 0'872—0'888. Ára kétszerte-háromszorta magasabb, mint a keskenylevelű lavendulából nyert olajé, mi eléggé megmagyarázza miért szorult a keskenylevelű lavendula, nevezetesen a Provençében teljesen háttérbe. Déli hegyoldalakon, kipusztult szőlőkben helyén volna, mert e jövedelmező növény termesztése különösebb gondot nem igényel.

Előfizetési felhívás.

Tisztelettel felhívjuk lapjaink azon t. olvasóit a kiknek előfizetése július hó elsejével lejárt, hogy azt megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap expediciójában zavarok támadhassanak.

Előfizetési árak:

Egész évre	16 korona.
Fél évre	8 „
Negyed évre	4 „

A „Gazdasági Lapok“
kiadóhivatala.

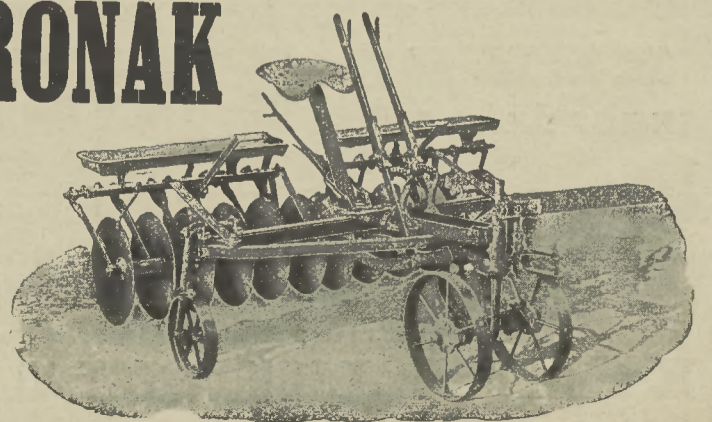
Mc Cormick TÁRCSÁSBORONÁK

egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek. A tarlóbuktatásra a legújabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

Mc Cormick TÁRCSÁSBORONÁT

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

Mc CORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY, Budapest, V., Váci-ut 98.

KÖNYVISMERTETÉS.

A magyar gazdatisztek és erdőtisztek országos egyesületének évkönyve az 1910. évről. Szerkesztette Jeszenszky Pál igazgató. Nevezett egyetevékenységeről, tagsági mozgalmairól és pénzkézeltéséről számol el ezen tagsági illetmény gyanánt kiadott 146 oldalas füzet, s hogy mi mégis itt méltatjuk e nyomdátterméket, az onnét ered, mert van benne egy önálló hosszabb czikk: „Kodolányi Antal emlékezete” czimvel, melyet irt és f. évi május 6-án tartott közgyűlésen felolvasott Vörös Sándor nyug. gazd. akad. igazgató. Ezen igazán kimerítő szép és nagyhatású sorok méltók Kodolányi feledhetlen emlékéhez s megérdemlik, hogy az elhunyt mester minden tisztelője oly áhitattal olvassa, mint amily ügybuzgalommal, fáradsággal szeretettel állította azokat össze Vörös.

Jelentés az erdélyi medence földgáz-előfordulásai körül eddig végzett kutató munkálatok eredményeiről. I. rész. Kiadja a magyar királyi pénzügyminiszterium. Ezen közérdekű könyv 2 fejezetre oszlik és pedig: I. Az erdélyi medence földgáz tartalmazó anti-klinalisairól. Irta Dr. Böckh Hugó. II. A Nagysármás és Kissármás községek határában végzett mélyfúrások leírása. Irta Böhm Ferencz. Már a hosszú czimek maguk elmondják mi e könyvecske tartalma. I. fejezethez a szövegközötti képeken kívül a műhöz csatolt térkép is magyarázatul szolgál, míg a II. fejezethez szinte több szövegközötti ábra, az említett térkép és egy hosszszelvény képe adja a szemléltető magyarázatot. Megjegyezzük, hogy az I. fejezet megértéséhez földtani ismeretek kellenek, mert a szakkifejezések a mindennapi életben nem fordulnak elő. A II. fejezet a nagyközönségnek is bátran szolgálhat olvasmányul, mert érdekesen írja le történelmi sorrendben az erdélyi fúrásokat s közli a furó eljárás mikéntjét is. Kár hogy még mindig kihasználatlanul ömlik a levegőbe a földgáz.

Szeged város czimtára. A napokban hagyta el a sajtót Hollósi Ödönnek, a „Friss Hirek” szerkesztőjének és Vogel Antalnak, a szegedi Csongrádi Takarékpénztár főtisztviselőjének a szegedi baromfi kiállítások jeles rendezőjének hézagpótló nagy munkája: Szeged város czimtára. A vasok, mintegy ötszáz oldalra terjedő munka felöleli Szeged város lakosságának, iparos- és kereskedővilágának, közintézményeinek, köz- és magánhivatalainak, közigazdasági és kulturintézményeinek teljes névsorát, pontos utmutatóját. A könyv szép vászonkötésben 5 koronába kerül, megrendelhető a czimtár irodában: Tisza Lajos-körút 71.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. Miként lehet luxuslovaknak fáczánfarkot csinálni?

Egy pár telivér arabs lovam van, legyenek szivesek gazdatársaim, adjanak tanácsot, hogy miként kell hosszú farkból fáczánfarkot csinálni? Kell-e a lónak a farkát coupirozni, hány csikót kell levágni? Hogyan kell azt sütni, hogy farokhordozók legyenek. K. T.

Kérdés. Cselédtehenek után jogos-e a községi bikadíj, ha külön bikát tart az uradalom?

Mint régi előfizetőjük, bátor vagyok egy sérelmes gazdasági ügyemben nagybecsű véleményi-

ket kikérni, ugyanis: tagos birtokonon cselédségem tehenei együtt járnak a saját teheneimmel, melyekhez (e járásra elrendelt) simmenthali bikákat tartok, a község a lakosság részére szintén tart bikákat s azok minden darab tehén után évi 4 koronát fizetnek. Most az előjáróság a fizetők lajstromába fölvetve összes tehenes cselédségemet s a mennyiben ők a fizetést megtagadták, elrendelték ellenük a végrehajtást. Ismételtve kérem, méltóztassanak tudatni, hogy tartozik-e cselédségem a követelt kirotást fizetni? Nagybecsű válaszukért előre is háls köszönetet mondok. T. S.

Kérdés. Mit jövedelmez 3 hold földön a konyhakertészet?

A főváros közelében, vasuti állomás mellett három (3) kat. hold közepes talaju földdel rendelkezem. Ha félholdanként asztali tököt, zöldbabot, zellert, kalarábét, ugorkát és asztali tengetit ültetek személyes felügyeletem mellett, konyhakertszerűen kezelve az ültetett dolgokat, normális körülmények között a kiadásokat és a munkabérekét leszámítva az egészről, évente mennyi tiszta jövedelem lehet? K. Z.

Kérdés. Pótolható-e a szuperfoszfát Thomassalakkal?

Tekintettel arra, hogy a szuperfoszfát gyorsan ható műtrágya, de a Thomassalak lassabban ható foszforsavának egy része szinte már az első évben érvényesül, kérem, valjon pótolja-e a szuperfoszfátot teljesen a Thomassalak s ha igen, mennyi kell ez utóbbiból, hogy az első évben ugyanazon hatást érjük el, mint 1 q szuperfoszfáttal? L. L.

Felelet. Vasárnapi munkaszünet című kérdésre.

Bár vasárnapokra munkaszünet törvényileg van biztosítva, egyes kivételes esetekben azonban vasárnapokon is meg van engedve bizonyos munkák végzése. Sőt nyáron széna gyűjtés és hordás vagy egyéb az időjárás által megromlható termények betakarítása, tulértett termény levágása s egyes gyári üzemek folytatása is. Ilyen kivételt képez az állatok takarmányozása is és ennél fogva a ki ezen munka végzését erőszakkal, presszióval megakadályozza, azt nem csak az etetés nem teljesíthetőségéből származó kárért, mint a jelen esetben a tejelapadásából származott, hanem a rendőri közeget hivatalos hatalmával való visszaélésen kívül állatkinzásért is feljelentheti, mert egy intelligens embernek mint egy csendőrtisztnak kötelessége tudni a szakmájába tartozó törvényeket. Tehát még jóhiszeműség se menti eljárást. Az állatok pedig éhséggel lettek kinezva s persze részben romlottak is sulyban. Hogy később a cselédek az engedelmisséget megtagadták, ez tisztán a csendőr tiszt eljárásának tulajdonítható, ha bár ezen esetre is reá illik az a közmondás, hogy „könnyű a békát vízbe ugratni”. De nekik igen hathatós mentség a csendőrtiszt parancsa. A vasárnapi munka csupán isteni szolgálat alatt a templom közelében van tiltva a fent elsorolt kivételes eseteknél. K. Szücs János.

Felelet. Mi a célja a kataszteri felmérésnek című kérdésre.

Az országos kataszteri felmérés célja: az ország területének felmérése (a gazdasági viszonyok figyelembevételével) által a földadónak helyes kivetéséhez és nyilvántartásához, valamint a hitellelkkönyvi betétek szerkesztéséhez biztos műszaki alapot alkotni és egyuttal az árterfejlesztési, vizrajzi, vasut- és csatornaépítési, telepítési, birtok és erdőüzemrendezési, földrajzi és egyéb rokon műveletekhez alkalmas segéd- eszközök szolgáltatni. Ebből kifolyólag feladatát

képezi a magasabb igényeknek megfelelő oly térképet alkotni, mely egyfelől a földrészleteket a művelés módja vagy gazdasági, illetve egyéb rendeltetésük szerinti a tényleges állapotnak megfelelő természethűséggel, másfelől a földrészletekre vonatkozó területi és birtoklasi adatokat rendszeresen és pontosan kitünteti.

A kataszteri felmérés az állam érdekeivel egyidőben a gazda közönség érdekeit is szolgálja. Kitünik ez abból, hogy a kataszteri térképi adatok szolgáltatják a hitellelkkönyvi területeket az egyes földbirtokokról, a mely területekért a telekkönyv szavatosságot vállal. Birtokok véte- lenél és eladásánál fontos szerepet játszik annak területi nagysága, a mely a felmérés adatai alapján állapítatik meg egyéni birtoktestenként. De különösen abban rejlik a gazdaközönség legfontosabb érdeke, hogy míg a kataszteri felmérés előtt a birtoktestek helyrajzi számai mások a betétben és ismét mások a telekkönyvben s így egy birtoktest eladásánál annak azonosítását az eladó szakemberre (ügyvédre) bízni kénytelen, a mi pedig elég tekintélyes összeget felemészt addig a felmérés után a betétszerkesztés és így a telekkönyv adatai is teljes összhangba hozatnak, vagyis az egyes birtoktestnek a felmérés alkalmával adott helyrajzi számai ugy a telekkönyv, mint a betétben egyformán fordulnak elő, — azonosak — ugy hogy a felek minden ügyvédi közbenjárás nélkül önmaguk is elintézhetik a kiiratasi vagy átíratási műveletet.

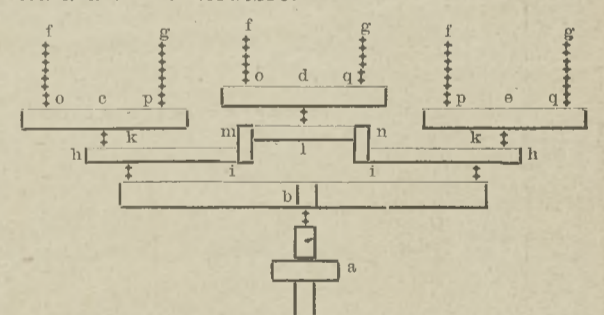
A másik szintén lényeges előnye a gazdaközönségnek, hogy a kataszteri térképi adatok alapján egy teljesen megbízható pontos birtokkimutatást kapnak, ugy hogy esetleges birtokháborítási pör esetén annak alapján a földrészlet sértetlen egészében visszaállítható ugy jogi mint műszaki alapon.

Herczeg Sándor
m. k. kat. mérnök.

Felelet. Lehet-e még chilizni a legelőt? című kérdésre.

A chilisalétromot legjobb tavasszal alkalmazni ugy kalászosok, mint legelőre is, mert akkor nemcsak csapadékos időben érvényesül, de mert ekkor még az éjszakák hosszabbak és harmatosabbak is, minélfogva szétmálik, okszidálódik így is. Julius—augusztus hónapokban nem tanácsolom alkalmazását, mert igen nagy a rizikó. Csak 3—4 napos csepergés, borult időben lehetne tőle eredményt várni és ha a talaj jól átázna, hogy azt 5—6 napos száraz idő ki nem bírná száritani. De hát hol van ez megírva, biztosítva? Ha a chilisalétromra közvetlen nincs csapadék, az esetben 4—5 napig nem lesz tanácsos ott legeltetni, mert mérges hatása a jószágra káros lehet. Egyébként én nem vagyok barátja a legelők vagy rétek chilizésének, mert nincs arányban az általa esetleg elért terméstöbblettel annak drága árával. K. Szücs János.

Felelet. Hármaskisefa méretei és használata című kérdésre.

A hármaskisefa legelőkételesebb módját ekénél kétségtelenül a kiegyenlítő kisefa által ejthet-

Eredeti amerikai

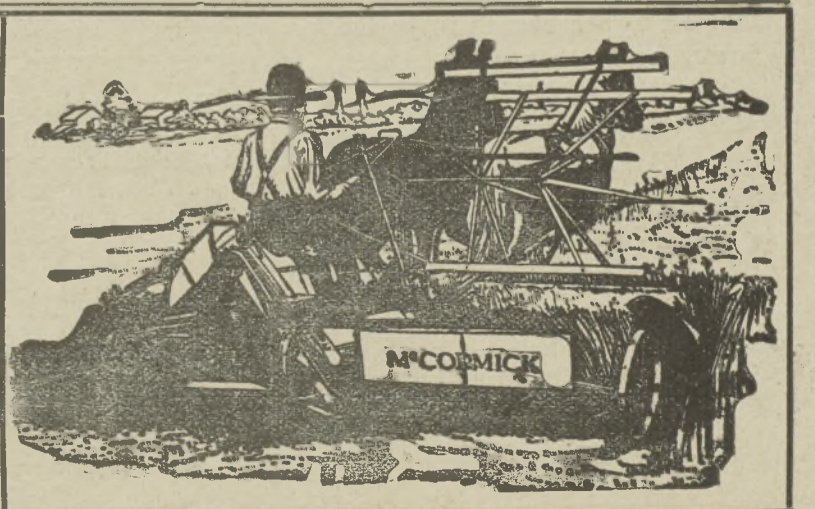
fűkaszaló, marokrakó és kévekötő-aratógépek

„legjobbak a világon“.

Jutányosan kaphatók a

Mc Cormick Harvesting Machine Company-nál

Budapest, V. ker., Váci-ut 98. sz.

jük meg. A hámfák olyatén összetétele ez, mely mind az erőnek egyenlő elosztására helyes, mind a szerkezetre nézve csinos. Az ábra mutatja ezt: a) vonó horog, melyet a gerendely vagy az eke-taliga rudja végére akasztunk, b) a főkisefa, mely természetesen elegendő erős legyen három ló számára, c), d), e) három kis hámfá egy-egy lóra. A hámlánczok vagy istrángok nem tűnven itt elő egész hosszúságukban, hanem mindegyikből csak egy darab látszik f) és g)-nél. A kisefa és a hámfák közt vannak a kiegyenlítő emeltyük, rendszerint vasból. Ketteje h), i) és j), h) elsőrendűek, de egyenetlen karuak, mivel k) nyugvópontjuk kívülről befelé véve $\frac{1}{3}$ részére esik az az egész emeltyü hosszának olyformán, hogy az emeltyü két karja egy áll egymáshoz, mint 2:1. Az emeltyü egész hossza a két végső vasalás közt 27 hüvelyk. E két emeltyü közt van továbbá l) egyenlő karu közepemeltyü, melyet m) és n) rövid bilincs köt a két fő emeltyü i), j) hosszabb karjához. A két főemeltyü h), i) és j), h) a b) kisefához k)-nál s a három hámfá c), d), e) az egyenlítő emeltyükre h), h) és l)-nél kapcsos kengyelvással odaakasztva. Foglalatosságait megfontolva végző gazda gyakran veheti észre, mily kívánatos lenne, ha az egyik vagy a másik ló a munkát könnyebbé tehetné s ezt ime az ily erő-egyenlítő kisefa által igen könnyen elérheti. Evégre csak az szükséges, hogy a két főemeltyü nyugvópontjánál mindkét oldalból egy vagy több lyukat furunk, melyekre k) kengyelvasat a hozzá alkalmazott szeggel meglehessen erősíteni. Ha így a k) pontot odábtesszük, úgy az erők közti arány h)-nál és i)-nél természetesen megváltozik s e változást tetszésünk szerint szabályozhatjuk. Azonban megjegyzendő mégis, hogy a többi lyukak távolsága mindkét oldalon, k)-tól jobbra és balra, az emeltyü karjának hosszával egyenlő arányban álljon, azaz: ha az emeltyü rövidebb karján a lyukak $\frac{1}{2}$ hüvelyk távolságra furvák, ekkor a hosszabb karon egy hüvelyknyi távolságra kell egymástól állaniok, mert csak így lehetséges a vonóerőt egyenlően elosztani akár a rövidebb, akár a hosszabb karon. A befogás így történik: a szántatlan föld felőli lónak ugyanezen oldalról hámlánczját o)-nál c) hámfá végére akasztjuk s ugyanezen ló másik hámlánczját a barázda felől o)-nál d) hámfá végére. A középső ló külső hámlánczja c) hámfá p) végére jön s a belső istráng az e) hámfá p) végére, a barázdában menő ló szántatlan föld felőli hámlánczja d) hámfá q) végére s ugyanezen barázdafelől hámlánczja az e) hámfá q) végére. Ez ugyan jóformán bonyolódott befogás, mely a vonóerőt, míg a lovak mind egy vonalban vannak, szépen kiegyenlítő, mindamellét némileg mégis hiányos, mert a középső ló hátramarad vagy előremegy; általában, ha a hámfák egymással nem állanak mindig párhuzamosan, úgy a két szélső lónak egyik lapoczkáján több teher fekszik, mint a másikon, a mi a lovakat haszontalanul fárasztja s ez, ha minden lónak külön hámfája van, nem fordulhat elő.

A „Mezei Gazdaság Könyve“ II. kötetének 34—35. oldaláról közli F. Z.

HIREK.

Időjárás Jásznagykunszolnokmegyében. Végre valahára eljutottunk sok aggodalom után az aratáshoz. Sok viszontagságos változó időjárásunk, habár terményeink, különösen buza-vetéseink ősztől fogva eléggé kedvezően állottak, mégis sok aggodalom merült fel gazdáink előtt a hirtelen időváltozások miatt a termés végeredménye iránt. Aggodalmaink azonban, Istennek hála, nem valósultak ezideig. Mutakozó termésünk buza, árpában a lehető legjobb. Zab is sokkal jobbnak mutatkozik a mult évinél. Tengerire azonban még ezentulra is kedvező időre volna szükségünk. Aratás e héten eddig eléggé kedvező idővel e hó 3-ikán általánosan megkezdődött. Buza átlagban, úgy az árpa is a megkívánt hűvös idővel szépen beért. Szalma is van elegendő, sőt egyes helyeken bőségesen. A buza-keresztek száma egészen szikes földeken kat. holdanként 25-től 40—48, a talajminőség szerint. Jó földekben van imitt-amott 60 is. A buza szeme szép, aczélos, különösen a szikes földekben, a melyekben mult évben teljesen megszorult, most ellenben 80 kilós buzát ígér 7—9 mázsás átlagot. A jó földekben, a hol 60 kereszt is van 12—14 mázsa terméssel. Szóval sokkal jobb termést várunk a mult évi $8\frac{3}{4}$ mázsával, valószínű lesz a 10 mm. átlag buzatermés. Jásznagykunszolnokmegye, 1911. június 6. N.

Személyi hír. Nagy sajnálkozással vettük azon hirt, hogy *Gróf Károlyi Mihály* az OMGE agilis elnökét automobil szerencsétlenség áldozatává lett. Szerencsére a javulás útján van már és 5—6 hét alatt egészsége ismét helyre áll.

Országos sörárpa- és komlókiállítás Budapest. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a földmivelésügyi miniszter anyagi támogatásával f. é. szeptember 23—25-én a Köztelek székházának nagytermében díjazással egybekötött országos sörárpa- és komlókiállítást rendez. A kiállítás célja, hogy azon a magyar sörárpa- és komlótermesztés fejlettsége, továbbá versenyképessége a bel- és külföldi fogyasztók előtt bemutattassék és hogy a kiállításra kerülő árpa- és komlóminták révén tanulságos összehasonlításra alkalmat adva a termelők további versenyre buzdítottassanak. A kiállításra bejelentett és beküldött mintákat a földmivelésügyi miniszter, az OMGE., a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, a Budapesti Árutőzsde, a Magyar Serfőzők Egyesülete, a Magyar Vidéki Serfőzők Egyesülete és a Segesvári Komlótermesztők Szövetkezete által felajánlott hozzájárulásból díjazni fogják. Kiosztásra kerül sörárpanál 7 első díj, egyenként 150 korona, 19 második díj, egyenként 100 korona és 21 harmadik díj, egyenként 50 korona értékben. A komlónál 4 első, 8 második és 12 harmadik díj, egyenként 150, illetve 100 és 50 korona értékben. Ezenkívül a rendes díjakon kívül a legjobbnak talált árpa- és komlóminták kitüntetésére három sampiondíj is kerül kiosztásra 300—300 korona értékben.

A Pestpilissoltkiskunmegyei Gazdasági Egyesület Darányi Béla elnöklésével ülést tartott, melyen Serfőző Géza titkár indítványára elfogadták a vármegyei mezőgazdasági bizottsági szabályrendelet módosítására vonatkozó tervezetet. Javaslatot tett a választmány a kötelező cselédbiztosítás módoszataira nézve.

A Hortobágy öntözése. A földmivelésügyi kormány elhatározta, hogy a hortobágyot öntözőcsatornák létesítése által hasznosítani fogja. A csatorna létesítésének feltételeit a helyszínen akarják megállapítani s e célból Otlík Iván földmivelésügyi és Némethy Károly belügyi államtitkárok Lisznyai-Damó Tihamér és Rakovszky György miniszteri tanácsosok kíséretében Debreczenbe érkeztek, vasárnap pedig kirándultak a Hortobágyra, hogy megtekintsék azt a Hortobágy területéből kihasítandó ötezer holdat, a mit a városi közgyűlés ezelőtt két évvel öntöző terület céljaira felajánlott a kormánynak. Vasárnap nagy ünnepség volt épen a Hortobágyon, a szokásos évi ló és csikó díjazás,

amelyen résztvettek az államtitkárok is, majd a város vendégeiként a hortobágyi csárdában megreggeliztek, azután pedig automobilon és kocsin bejárták a Tiszához közel fekvő 5000 holdnyi, öntözésre alkalmas területet. A kíséretükben volt műszaki emberek megállapították, hogy a terület az öntözésre alkalmas. A miniszteriumban a tervvel már annyira előre haladtak, hogy még az idén hozzáfognak az öntözőcsatornák létesítéséhez és ha a terv beválik, a Hortobágy-nak egész 42,500 holdnyi területét csatornázni fogják és ezzel egy nagyszabású állattenyésztési programot fognak keresztül vinni.

A bosnyák szilvatermés. Mint Szerajevó-ból jelentik a bosnyák szilvatermés nem igen biztató. A virágzás ugyan elég korai és dus volt, de a régebbi fák virágaikat csakhamar elhullatták. Így hát kedvező időjárás ellenére rossz termésre van kilátás. Összevissza 1000—1200 vagon aszalt szilva kivitelére lehet remény. Kereslet még nem igen mutatkozik, miben alighanem annak a körülménynek is része van hogy az idén már, nem mint eddig, július 1-étől hanem csak július 15-étől kezdve szabad szilvatermékeket kiszállítani az országból.

Uj földgázforrás. Marosvásárhelyről jelentik: a pénzügyi kormány tudvalevően sorozatos furásokat végeztet az erdélyi medencében, hogy a földgázforrásokat megnyissák. A furások már eddig is igen szép eredménnyel jártak. Marosvásárhely közelében is akadtak már földgázömlésre; a várostól körülbelül négy kilométernyire furtak sikerrel és abban reménykednek, hogy a város nem lesz ráutalva ilyenformán a kissármási gázra, hanem ebből a kutból elláthatja gázszükségletét.

Az Ampelologiai Intézet június 27-ről közli, hogy a Peronospora az elmúlt hét folyamán csak Szilágy megyében lépett fel, erre a megyére vonatkozólag közelebről kaptuk az első adatot. Azonkívül Moson, Nógrád, Borsod, Zemplén, Torontál és Krassó-Szörény vármegyéknek eddig megkimélt néhány járásában is jelentkezett a betegség. A Peronosporának terjedése mult héten tehát aránylag csekély volt, a mi a mult hét aszályosan meleg, gyöngén szules száraz időjárásnak tudható be, mely időjárás nem kedvez a peronospora terjedésének.

De a védekezésnek azért most még nem szabad ellankadnia, a fűrtöknek különösen gondjukat kell viselni, mert épen most olyan az időjárási helyzet, hogy több napon át lehülésre lesz hajlamos az idő, minek következtében a szőlő fogékonysága a peronospora iránt fokozódik.

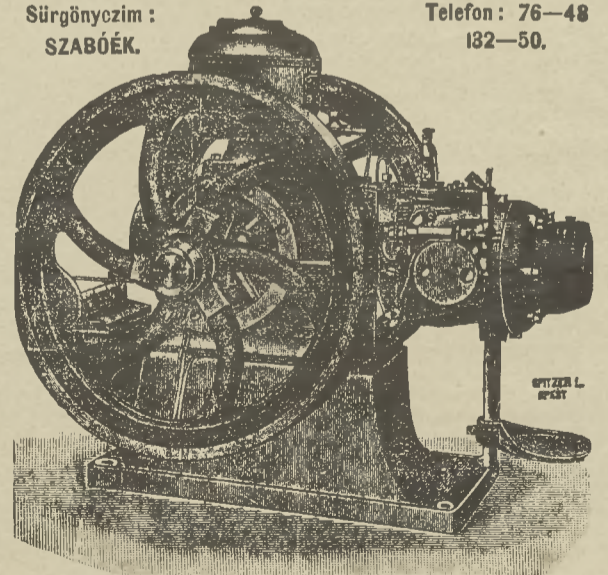
A védekezésre utmutatást ingyen küld az Am-

BOLINDER nyersolajmotorok
nyersolajlokomobilok

SZABÓ EMIL ÉS TÁRSA cégénél
Budapest, VI. Teréz-körút 46/L. G.

Sürgönczim:
SZABÓÉK.

Telefon: 76—48
132—50.

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

budapesti

gyapju-aukcziókra,

melyek első sorozata folyó évi
július hó 12-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapju-árverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapjuküldemények ingyen raktározásban részesülnek. — Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank

Áruosztály — Gyapjuárverések

Budapest, V., Nádor-utca 12. sz.

SALVATOR

kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás
vese- és hólyagbajoknál, köszvényél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízhereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST

Szinye-Lipóczi Salvatorforrás-vállalat
Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

pelologiai Intézet (Bpest, II., Debrői-ut 15.) mindenkinél, aki levelezőlapra kéri.

Védekezés a szőlőbetegségek ellen. A minapi hűvösödéssel járó bő harmat és ködök a lehülések alkalmával fogékonyá váló szőlők fertőzését nagy mértékben elősegítik. Az ampelologiai intézet felhívja tehát a szőlősgazdákat, hogy teljes erővel folytassák a védekezést a peronospora ellen. Védekezési útmutatást díjtalanul küld az intézet, ha eziránt hozzá (Budapest, II., Debrői-ut 15.) fordulnak.

Felvétel a hazai vincellériskolákba. A bihariószegi, egri, nagyenyedi és pozsonyi vincellériskolába való felvételre pályázati hirdetést tesz közre a földmívelésügyi miniszter. Felveszik azokat, akik 16 életévüket betöltötték, a népiskolát sikeresen végezték, épek, erősek és egészségesek, hogy a gyakorlati munkát elvégezhetik. A növendékek lakást és ellátást az iskolában kapnak. Ezért egy évre 280 koronát fizetnek. Szegénysorsu pályázóknak elengedik az ellátási díjat egészen, vagy félig, ha igazolják szegénységüket és a kedvezésre egyébként is érdemeket a felvételnél előnyben részesítik azokat, akik katonai kötelezettségüknek eleget tettek. Előnyben részesülnek még a szőlőmívelők, pinchekezelők kertészek és kádárok fiai. A kérvényeket az illetékes iskolák igazgatóságához kell beküldeni augusztus 15-ig. A tanítás október elsején kezdődik.

Szőlőmunkástanfolyam kezdődik a jövő év januárjától a kecskeméti vincellériskolában. A már most közölt pályázati hirdetés szerint a tanfolyamra október 1-ig kell folyamodni. A tanulók teljes ellátást és lakást kapnak s ezenkívül hónaponként 10 korona díjzásban is részesülnek. A kérvényeket a kecskeméti állami Miklós-szőlőtelep vincellériskola igazgatóságához kell benyújtani. Felveszik azokat, kik épek, egészségesek, katonasoron, illetve sorozáson túl vannak, magyarul írni és olvasni tudnak.

Parcellázások jutányos és gyors keresztelvétele. A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete“ üzletműködési köre kiterjed a parcellázások lebonyolítására és az e célra szóló kölcsönök adására is. Az intézet rendeltetése kizár minden nyeréskedést, miért is maga parcellázási célokra birtokot nem vásárol, hanem kívánatra elvállalja méltányos munkadíj ellenében a parcellázások teljes (jogi, teleknyvi és mérnöki) lebonyolítására és e célra megbízottját a helyszínére kiküldi, a ki az összes teendőket ellátásáról a helyi kívánalmaknak megfelelően gondoskodik. Parcellázási célokra az intézet előnyös feltételű kölcsönöket engedélyez, melyekre vonatkozólag az igazgatóság (Budapest, V., Géza-u. 2. szám.) kívánatra minden felvilágosítást megad. Az intézet működésének előnyei: 1. A lebonyolítás olcsósága. 2. Az intézet nyereségrészesedést nem igényelvé, a vevők ugyanazon az áron kapják a földet, a hogy az eladó eladja. 3. A vevők s az eladók a parcellázás minden gondjától megszabadulnak. 4. Az eladó egyszerre, egy összegben megkapja a vételárát. 5. Egyetemleges felelősség nincsen. 6. Az összes költségek előlegeztetnek. Az intézet által engedélyezett kölcsönök főbb előnyei: A járadék utólag fizetendő. 2. Kölcsönök már 300 koronától kezdve adatnak. 3. Az egyik módozatú kölcsön teljes készpénzzel fizettetik ki. 4. Közjegyzői okirat nem szükséges, csupán az olcsó közjegyzői hitelesítés. 5. A kölcsön az intézet által fel nem mondható.

APRÓK.

Gazdakörök beadványainak bélyegmentessége. Többször megtörténik, hogy a pénzügyi hatóságok megleletozik a gazdaköröknek miniszteri jóváhagyás végett benyújtott alapszabályait azért, mert bélyeg nincs rajtuk. Szükségesnek tartjuk olvasóinkat felvilágosítani, hogy ez a leletozés a pénzügyi közegek tévedésén alapszik, mert az 1869. évi XVI. t. cz. 3. §-a értelmében a gazdasági egyleteknek hatóságokhoz benyújtott perenkívüli beadványai bélyegmentesek. Ezért ajánlatos, hogy minden egyes alkalommal megfelebbezzék a gazdakörök az illeték kivetését és pedig a fenti törvénytörvényekre való hivatkozással.

A világ erdőállománya. A papirgyártástól féltik a világ erdőállományát s időnkint felhangzik a vészkiáltás, hogy a világ erdősegeinek terméke elfogy, mert a folyton emelkedő papirszükséglet felemésztí. Csakhogy sok idő telik el addig, amíg a világ erdőállománya elfogyhat. Ugyanis Zon, az Egyesült-Államok erdészeti hivatalának vezetője kiszámította, hogy a földkerekségen tizenhat millió négyszögkilométer erdő van. Ebből 3 millió Európára esik s legtöbb erdő Norvégiában, Svédországban, Finn- és Oroszországban van. Észak-Amerikában Kanada leggazdagabb erdőkben, Kanada-erdősegek területén 3197 millió négyszögkilométer, az Egyesült-Államok 2180 millió erdőseggel szerepelnek a statisztikában, Alaskának 428.000, Mexikónak 100.000 négyszögkilométer kiterjedésű erdői vannak. Zon a tropikus Dél-Amerika erdőit 2112 millió négyszögkilométerre becsülik. Afrikában 1036 millió négyszögkilométer az erdőterület Ausztráliában 507.000, Ázsiában is óriási erdőerdőterületek vannak. Az ázsiai Oroszországban 1392 millió négyszögkilométerre becsülik az erdőt, Indiának 596.000, Japánnak 231.000 négyszögkilométer erdőterülete van, Ceylonnak 27.000 négyszögkilométer, míg Ciprus-szigetnek mindössze 1800 négyszögkilométer az erdőbirtoka.

India nádcukor termése. Kalkuttából jön a hír, hogy a legutóbbi cukornádtermés 2,131.500 acre területen 2,226.400 tonna nyerscukrot eredményezett. Az előző évhez képest a terület 0,9, a termés 4,7% -kal növekedett (7000.)

A kubai szenátus a következő nagyérdékü rendeletet adta ki az 1910. év végén: Mindenki, aki cukor vagy valamilyen más mezőgazdasági gyárat állít fel és ezzel egy eddig műveletlen vidék kultiválását segíti elő, az építkezéshez szükséges építési anyagokat és gépeket két éven belül az Egyesült-Államokból teljesen vámmentesen hozhatják. Más államokból a rendes vám fele fizetessék.

Hordók feltalálását fából a Krisztus idejében élt lombardiai gallusoknak tulajdonítja a történelem. Az előtt a bort kecskebörtömlőkben, korsókban vagy mésszel bevont nagy agyaghordókban tartották. Tehát Diogenes is ilyen agyaghordóban lakott annak idején. Hazánkban 1233-ban már készítettek dongákat, egy azon időből származó oklevelen szerepel: „puae valgo uicuntur dung.“

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca, 1911. évi július 7-én. A székesfővárosi vásár-igazgatóság jelentése a »Gazdasági Lapok« részére.)

Felhozott a szokott községekben 180 szekér réti széna, — szekér muhar, 13 szekér zsupszalma, 13 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — egyéb takarmány 64 szekér (luczerna és zabosbüköny stb.), — zsák szecska.

A forgalom igen élénk.

Arak q-ként fillérben a következők:

Régi széna 580—800, muhar ———, zsupszalma 460—580, alomszalma 400—460, takarmányszalma ———, tengeriszár ———, egyéb takarmány ———, zabos-büköny 600—760, lóhere ——— luczerna 700—800, köles ———, sarju ——— szalmaszecska ———. Összes kocsiszám 270. Összes suly 324,000 kilogramm.

S Z E S Z.

A szeszüzletben a forgalom e héten is élénk volt és az állandó jó vételkedv mellett a szeszarak szilárdan és drágábban zárolnak.

Elkelt *finomított szesz* adózva 180 kor. adózatlanul 61 kor. nagyban, míg ellenben vidékről és másodkézből valamivel olcsóbb árban történtek ajánlatok.

Élesztőszesz adózva kisebb forgalom mellett 178.75 kor. kelt el.

Denaturált szesz ártartó és hordóval együtt 47—48 kor. kelt el kötésre.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről a kontingens nyersszesz gyéren volt ajánlva és folyó campanyra 55—56 kor. kelt el fix árban míg ellenben új termelési idényre jegyzésen alól történt több üzlet.

Bpsten a kontingens nyersszesz ára 56—57 K.

Budapesti zárlatárak nagyban:

Finomított szesz adózva	179.50—180 K
Finomított szesz adózatlan	60.50—61 »
Élesztőszesz adózva	178.75—179.— »
Élesztőszesz adózatlan	— — — — — »
Nyers szesz adózva	177.50—178.— »
Denaturált szesz	47.—48.— »

Napijelentés a gabonatőzsdéről.

1911. július hó 7-én.

A tegnapi zárathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza 7 fillérrel, az áprilisi buza 9 fillérrel, az októberi zab 5 fillérrel csökkent, ellenben az új tengeri 16 fillérre, a júniusi tengeri 2 fillérre emelkedett.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 150 mm. 78.5 kg. 25.10 K felső, 150 mm. 78.4 kg. 25.40 K, 180 mm. 78 kg. 25.30 K, 500 mm. 77.5 kg. 25.15 K, 300 mm. 76 kg. 25.— K, 150 mm. 77.5 kg. 25 K.

Mezőturi: 500 mm. 78 kg. 25.40 K.

Bácskai: 200 mm. 74 kg. 24.20 K.

Surbini: 5800 mm. 74 kg. 22.15 K keverékes.

Uj buza. Tiszavidéki: 1000 mm. 78 kg. 24.10 K, aug. szállítás.

Káposztarepce. 350 mm. 27.20 K, kpf.

Rozs. 100 mm. 18.10 K, kpf. pp.

Uj rozs. 500 mm. 18.30 K jul. száll., 300 mm. 18.30 K, jul. érk., 150 mm. 18.30 K, kpf pp. 250 mm. 18.20 K, aug. száll. kpf. pp.

Tengeri. 100 mm. 15.50 K kpf. kocsira.

Az árak 100 kilogrammonként koronákban értendők.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza	októberre	23.82 »
Rozs	októberre	18.78 »
Zab	októberre	15.82 »
Tengeri júliusra	15.— »
Repce augusztusra	28.30 »

L I S Z T.

A Lujza s a Király-malom részvénytársaság jegyzősei.

Dara (griz) —, 0. sz. királyliszt 88.20, 1. sz. lángliszt 37.40, 2. sz. lángliszt 36.60, 3. sz. zsemlyeliszt (külins.) 36.20, 4. sz. zsemlyeliszt 35.40, 5. sz. kenyérliszt, feh. 34.60, 6. sz. kenyérliszt 33.40, 7. sz. kenyérliszt, közép 31.80, rozsliszt I. 28.60, rozsliszt II. 26.60, rozsliszt III. 26.40, korpa, finom 13.60, korpa, durva 13.60 K mm. Tengeriliszt —28—28, tengerikása —30—32 K kg.

Készáru-tőzsde 1911. július hó 7-én.

Fajta	Hektoliterenkinti suly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára Budapesten		100 kilogramm készpénz ára Budapesten	
		Kor.-tól	Kor.-ig	Kor.-tól	Kor.-ig
Buza:					
Tiszavidéki	75	—	—	79	25.— 25.30
„	76	24.40	24.70	80	25.20 25.40
„	77	24.50	25.—	81	— —
„	78	24.0	25.10	82	— —
Fehérmegyei	75	—	—	79	— —
„	76	24.20	24.50	80	— —
„	77	24.40	24.8	81	— —
„	78	24.60	24.90	82	— —
Pestvidéki	75	—	—	77	— —
„	76	24.30	24.60	79	24.90 25.20
„	77	24.40	24.80	80	25.— 25.30
„	78	24.70	25.—	82	— —
Bánsági	75	23.80	24.10	79	— —
„	76	24.10	24.50	80	— —
„	77	24.40	24.—	81	— —
„	78	24.70	25.60	82	— —
Bácskai	75	24.—	24.30	79	— —
„	76	24.40	24.70	80	— —
„	77	24.50	24.0	81	— —
„	78	24.80	25.10	82	— —
Rozs elsőrendű uj				18.55	18.65
„ középminőségű (uj)				18.35	18.45
Árpa takarmányárú, elsőrendű				17.60	18.50
„ másodrendű				17.20	17.60
Köles				—	—
Zab elsőrendű (uj)				19.20	19.40
„ középminőségű (uj)				18.80	19.10
Tengeri belföldi uj				14.90	15.10
román v. bolgár				—	—
Repcekaposztá				—	—

Laptulajdonos és főszerkesztő: **ORDÓDY LÁSZLÓ.**

Felolós szerkesztő: **BUZZI F. GÉZA.**

Társzerkesztő: **FEHÉR ZOLTÁN.**

A dohánypajták oly időbeni kihasználása

czéljaira, amidőn azt még dohányszáritásra használni nem lehet, ajánlja némely magfajta termelését a **Magyar magtenyésztési r.-t., Budapest, IV., Városház-u. 12.** hol közelebbi felvilágosításokkal és magyarázatokkal szívesen szolgál az igazgatóság.

Ha jó lovat szép baromfit kövér disznót jó fejőstehenet akar a gazda

HUNGÁRIA
gyorshizlalo abrakfuzser vállalat
BUDAPEST
VI., Felső-erdősor 48/G.

Mezőgazdáknak ritka alkalom!!!

Nyilvános árverésen vett 90 drb 7, 8 és 10 számú **Jurenák**-féle szabadalmazott és az óbudai hajógyárban készült uj vasekék teljesen felszerelve, egyenként és pedig:

7 számú 40.- koronáért
8 " 50.- "
10 " 55.- "

azonnal eladó.

5 darab rendelésnél 5%
10 " " 10% engedmény.

Rendelhető: **Uilmann Beninél, Budapest, VI., Nagymező-utca 26. III/16.**

Gróf Károlyi Lajos tótmegyeri uradalmában eladó egy drb legújabb gyártmányu 20 HP teljesen jó és használható állapotban levő

BENZINLOKOMOBIL.

Feltételek az **uradalmi felügyelőség**nél **Tótmegyer (Nyitramegye)** megtudhatók.

Száj- és körömfájás

ellen, ugyszintén az ezzel járó **tőgy** megbetegedéseknél ajánlom **kitűnő és feltétlenül megbízható** készítményemet. E készítményem használata után a ragály fél idő alatt meggyógyul, így az állatot a betegség nem gyötri annyira meg s a tejet csak alig pár napra teszi élvezhetetlenné. Minden egyes állat száj- és körömfájás elleni gyógyszerere **70 fillér**, tőgykenőcs egy állatra szintén **70 fillér**; 10 adagnál kevesebb nem küldetik. Megrendelhető utánvétellel: **Bolgar Miklós** gyógyszerésznél, **Szécsény, Nógrád megye.**

Tűzálló kaszák minden nagyságban, kézi vas-kazetták új és használt, 100 pár diszlószerszám, mell- és kumet, ezüst- és arany-diszítésűek, mindenféle munkaszerszámok, gazdasági pokróczok, lőtakarók, régi és új esőköpenyek, halinacsizmák, zöld munkás-zubbonyok, mindenféle uniformisok, livék, férfi-, női- és gyermek-nyergesek, régi és új fegyverek, kardok és puskák, másoló prése, gyepelőszárak, Candage-ok és mindenféle hasonló szerszámok olcsóbban mint bárhol kaphatók. **Wien, IX., Trödlerhalle 105.** Telefon 20.745. — A küldemény utánvétellel eszközöltetik. — Nem alkalmas tárgy kicseréltetik. — Az államtisztviselők szállítója. — Kérem ügyelni a 105. számra.

A PERONOSPORA ELLEN

idejében **permetezzünk**

valódi Brixeni Kristály-Azurinnal

mely jobb, biztosabb és olcsóbb védőszer, mint a kékkő-mészkeverék. **Kapható mindenütt. — Kérjen ingyen prospektust.**

Magyarországi főraktár: **Molnár M. és Társai**

műszaki és mezőgazdasági cikkek nagykereskedése

Budapest, VI., Gyár-utca 21/g.

Rézkenpor, permetezőgép, borsajtó, zsák, ponyva, gépolaj, gépszij stb. legolcsóbb beszerzési forrása.

Magánjáró benzinlokomobil

28—30 lóerős, eredeti Cristoph, tehervonási és szántási czélokra, esetleg egy 54" gözcséplőgép meghajtására, a kiállítás után jutányosan és kedvező feltételek mellett eladó. **Dénes B., Budapest, V., Lipót-körut 15.**

Szalmasajtoló,

kevésbé használt állapotban, igen előnyös árban eladásra ajánlatik **Szücs Ödön, Budapest, VI., Nagymező-utca 66., czég által.**

Elsőrendű magyarfaja

Erdélyi

jármosökrök,

ugyszintén 1 és 2 éves magyarfaja

Erdélyi

ökörborjuk

minden időben nagy választékban kaphatók

ALEXA MIKLÓS-nál

Szamosujvart.

(Szolnok-Doboka megye.)

Eredeti felsőinthalai és montavonai tenyész- és tejelő-marhát

közvetit előnyösen **ANTON HELL, Imst, Tirol.** A piaci viszonyokról és árjegyzésekről készséggel szolgál felvilágosítással.

Alapítatott 1872.
Telefon 46-12.

Ziska József

utóda

ROSTÉLY GYÖRGY mérleggyáros. Iroda és raktárhelyiség: **Budapest, VI., Eötvös-utca 44.** Ajánlja a legjobb kivitelű és legmegbízhatóbb gabona minőségű, tizedes és százados, valamint gazdasági szeker, hid és marhamérlegeit. A budapesti, fiumei és győri gabonaföldszék szállítója, ugyszintén számtalan nagy gőzmalom és uradalom szállítója. Árjegyzék bérmentve. Használt mérlegek becsereztetnek és kaphatók megbízható állapotban. Javítások elfogadhatnak és pontosan eszközöltetnek. Kívánatra uradalomba is küldök szerelőt.

Gőzcséplőkészlet

8 lóerejű, máv. elevátorral, gőzrosta szakolóval, bérbeadás folytán eladó. Köröskényi Paulovits Dezső, posta, vasut: Ács, Komárom megye.

Birtokot keresek

Fehér megyében 1000—1500 m. hold között, lehetőleg a fővonal közelében. Ajánlatok 809. szám alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

RUBEROID

16 év óta bevált

tetőfedő és elszigetelő anyag

viharálló, vízmentes, magas elszigetelő képesség. **Fentartási mázolás felesleges.** Egyszerű alkalmazás. Áránlat, költségvetés stb. bérmentve.

AVENARIUS-MÜVEK

LIGETFALU (Pozsony).

ERŐS ÉS HATÁSOS A VALÓDI Centifolia-huzókenőcs

(szelött csudakenőcs.)

Megakadályoz és megszüntet vér-mérgezést. Főlöszegessé teszi az operációt. Alkalmazták tejképződés akadályainál, mellkeményedésnél, orbáncznál, mindenféle régi bajoknál, feltört lábnál v. lábszárnál, sebeknél, dagadt lábánál, csontbajoknál; ütési, szurási, lövés, vágási és zúzott sebeknél; üveg-, vagy faszilánk, homok, tövis kihuzására; daganatoknál, keléseknel, karbunkulusoknál, mindenféle támadásnál, rák ellen; ujj- és körömbajoknál, hólyagoknál, mindenféle égési sebeknél, fagyásnál, nyakdaganatoknál, vérdaganatoknál, tüdőfolyásnál, gyermekok sebeiánál, stb. Két doboznál kevesebb nem küldetik; csakis a pénz előre beküldése vagy utánvét mellett. Két tégely 3 K 60 fill. Egyetlen beszerzési forrás: **A. THIERRY** + védangyal gyógyszer-tára **Pregrada, Rohics** mellett + Budapestben kaphó **Török József** gyógyszerésznél és minden gyógyszerkereskedésben. (Közismert egy val. Balzsam 12/2 v. 6/1 v. 1 uti családi üveg 5 K 60.)

Allein echter Balsam aus der Schützengel-Apotheke des **A. Thierry in Pregrada** bei Rohitsch-Sauerbrunn.

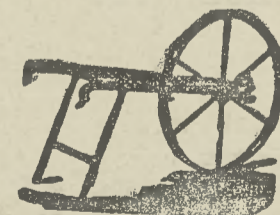
A szőlő trágyázása.

Irta: **Ordódy Lajos. — Ára 3 korona.**

Ajánlott küldéssel **3.45 kor.** Utánvétellel küldve **3.65 kor.** Gyakorlati útmutatás arra, hogy miként kell a szőlőket istálló- és műkereskedelmi trágyákkal vagy trágyázzni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessék. — Megszerezhető a „Gazdasági Lapok” kiadóhivatalában, **Budapest, IV., Muzeum körut 7.**

Gyors, pontos, olcsó földmérés

50.000 vászonzsák

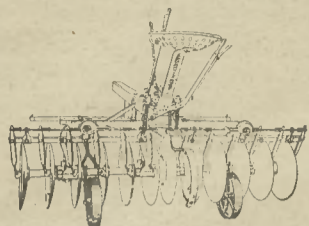
Stadel-Torkos földmérő-taliga. Világhírt szabadalom 18 államban. Kapható **Stadel gépgyárban, Győrött.**

és nehéz juta kék csikó gabonaszák, a raktár felosztása miatt a gyártási áron eladatik és pedig 56/122 hektoliteres 1:30 K-ért, 56/127 — 1:60 és 51/109 60 klgr. befogadására 1—K darabonként, míg a készlet tart. Próbaszállítvány 6 darab utánvétel mellett. **Vízmentes kocsi- és gazdasági ponyvák** nagyon olcsón kaphatók. Nem tetsző áruért a pénzt visszaszolgáltadjuk.

LEINENSACK-WEBEREI Liebenthal in Böhmen.

MEGJELENT a Kodolányi-féle 1911. évi GAZDASÁGI ZSEBNAPTÁR

a szokott csinos kiállításban, de az eddiginél bővebb és változatosabb tartalommal. 51-ik évfolyam. Ára helyben 2 korona 80 fillér. Ajánlott postai szétküldéssel 3 kor. 25 fill. Utánvétellel küldve 3 kor. 45 fill. Megrendelhető a „GAZDASÁGI LAPOK” kiadóhivatalában, **Budapest, IV. kerület, Muzeum-körut 7. szám alatt.**

Egyszerű tartós szerkezet!

Kiváló aczélanyag!

Legujabb rendszerű

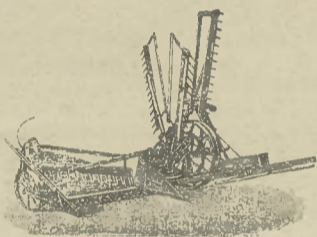
amerikai

TÁRCSÁSBORONÁK.

Fűkaszaló, marokrakó és kévekötő
aratógépeink

a legjobbaknak
vannak elismerve

Kivánatra szívesen küldünk
árjegyzéket, költségvetést.

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
Budapest, V., Váci-körut 32.

Propper Samu

mezőgazdasági gépüzletében

Budapest, V., Váci-körut 52. sz.

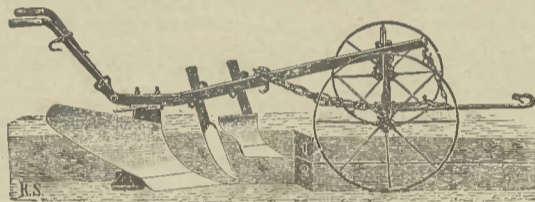
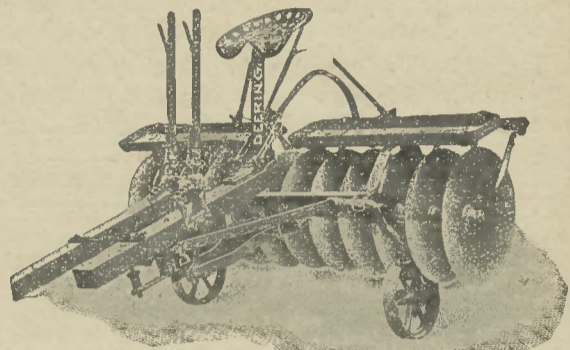
nagy választékban és előnyös áron
kaphatók: lényeges javításokkal ellátott

Deering-féle
eredeti amerikai
aratógépek,
gyűjtőgépek,
fűkaszalógépek
és

tárcsás-
boronák

legkitűnőbb
minőségben,

továbbá a valódi „Sack“-féle ekék, vetőgépek, grub-
berek, boronák, valamint kitűnő szőlőmivelési esz-
közök, ugyszin-
tén javított eredeti „Westfalia“ gépek, nemkülön-
ben legkitűnőbb szecskavágó- és répavágógépek,

Valódi SACK-fele aczéleke.

meszelő- és permetezőgépek, szalmakötélfonó-
gépek és mindenféle egyéb legelsőrendű gépek és eszközök.

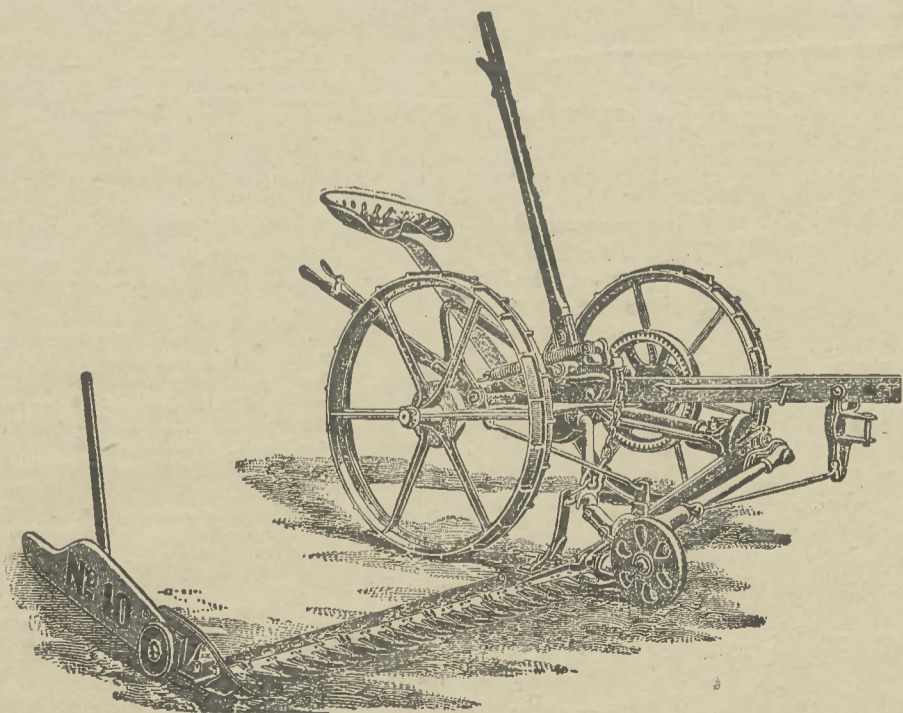
eredeti amerikai

„OHIO“

kukoriczasar-
tépőgépek (Schred-
der), Kayser-féle
gabonacentrifu-
gák, „APOLLO“

THE JOHNSTON HARVESTER Co. N. Y.

amerikai aratógépgyár készíti a világ legtökéletesebb fűkaszalóit, széna-
gyűjtőit, marokrakó és kévekötő aratógépeit.

Elsőrendű anyag, feltétlenül meg-
bizható szerkezet, csekély vonóerőszük-
séglet, olcsó árak.

A specziális magyar viszo-
nyokra alkalmazott Johnston
aratógépek dőlt és kuszált
gabonákban is jó munkát vé-
geznek.

Kérjen árjegyzéket és ajánlatot!

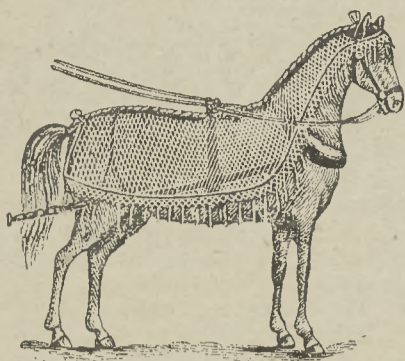
Főraktár

Magyarország, Ausztria és Szerbia részére:

Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Vezérképviselő: Szücs Zsigmond

Bächer Rudolf—Melichár Ferencz

Mindenféle gazdasági kötéláru

nem gyári munka

istráng, kötőfék, marhakötél, rudaló, kender és kóc (csepű), mindenféle háló és heveder (gurti), dohányzsineg és zsákzsineg,

angol manilla-fonál,

kévekötő, zsák és ponyva

legjobb minőségben, legolcsóbb engros árban a 27 év óta fennálló **Bleier és Weisz kötélgyártó cégnél, Budapest, VII., Károly-körut 7. szám** szerezhető be.

Sürgőnycim: „Kötélgyárak“ — Telefonszám: 18—67.

Minden gazdaságnak, ipartelepnek, Kastélynak, lakóháznak stb. lehet ma már olcsón saját villamvilágítása és vízvezetéke, melyet modern gépekkel jutányosan létesítünk.

Költségvetés ingyen és térmentve.

BÁRDOS és BRACHFELD
műszaki és villamossági vállalat,
Budapest, VI., Gyár-utca 7/a.

Erdélyi jellegű haszonállatok,

u. m. jármosökrök, tinók, borjúk, sertések beszerzését legkulánsabban közvetítjük. **Székely Gazdák Szövetkezete, Marosvásárhely.**

Homokértékesítés. Akinek homokja van, kérje saját érdekében:

- F. 3. Formák és szerszámok csömösölt betonárak előállításához,
- F. A. 1. Kézi üzemre berendezett betontegla- és alagsógyártás,
- Cs. G. 4. Kézi üzemre berendezett cementeserépgyártás,
- B. B. 1. Az üregek építőkövek (betonblokkok) gyártása,
- C. S. 1. A cement- és mozaiklapok gyártása

című árjegyzékeinket és prospektusainkat; kérje anyagának díjtalan megvizsgálását, mérnökünk látogatását és tekintse meg üzemből mintatelepünkön összes cementipari homokértékesítő **gépeinket.**

Szántó és Beck mérnök, cementipari gépek gyártása Budapest, IX., Viola-utca 7. sz.

A világ legjobb, legolcsóbb és leghízebb Kutszivattyuja
az „OMEGA“ LÁNCZKUT

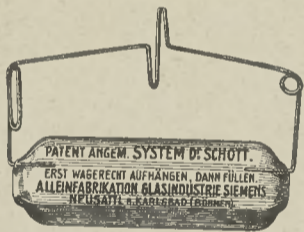
mert rendkívüli sok vizet ad,
mert kis gyermek kezelheti,
mert soha be nem fagy,
mert soha nem romlik,
mert mindenki felszerelheti.

Kérjen felvilágosítást ingyen és térmentve. **BÁRDOS és BRACHFELD, Budapest, VI., Gyár-utca 5. sz.**

Dr. Schott-rendszerű molyfogó-üvegek

a széna-, a szőlő-moly és más molyfajták, a mező- és erdőgazdaság kártevő rovarainak fogására berendezve. Ez idő szerint ezen üvegek a gyakorlati és tudományos tapasztalatok alapján szerkesztett legjobb molyfogók.

A molyfogó üvegek
horganyozott drótból készült akasztókkal vannak ellátva.

A széna- és szőlő-moly nagybani fogására készült üvegek.

Hengeres alak, kétoldalú, egymással szemközt fekvő nyílásai révén üvegmegtakarítással járó kettős foghatással bír. Riezlingszintű, áttetsző és fényes üveg. A drótakasztó karokra és drótra egyaránt alkalmazható.

Minták rendelkezésre állanak.

Az üvegek ára 100 darabonként 12.— K ab gyár.

Egyedüli gyártók Ausztria és Magyarország részére:

Aktien-Gesellschaft für Glasindustrie vormals Friedr. Siemens Neusattl bei Elbogen (Böhmen).

VÉSZMENYES

marad minden nyár, a melyben az etetésnél a **MASTIN** használtatik. A mai napig az első és egyedüli a Dr. Trnkóczy-féle hízó- és óvszer, mely erős és egészséges marhát alkot. Kapható a kereskedőnél, vagy posta útján a gyártelepen. Apotheker Trnkóczy in Laibach, Oesterreich. — 5 csomag ára 3.50 korona franko.

Rudolf Testvérek

Első magyar-osztrák mechanikai juta-kötélárugár **LIGETFALU-POZSONY.**

Telefon 683. □ □ Telefon 812.

Sürgőnycim: Rudolf Ligetfalu.

Különlegességi gyár zsákmadzagban, kévekötőben, szalma- és osomagoló-, kocsli (Waggon) kötelekben és henteszernákban, valamint mindenemű juta-kötőanyagokban.
Nagy szállítóképesség! Olcsó árak!

Magyar tenyészbikák

kaphatók:

Gróf Teleki Arvéd
uradalmában, posta:
Koncza.

HERKULES IDOMVASABLAK

Sodronyüveges istállóablak.

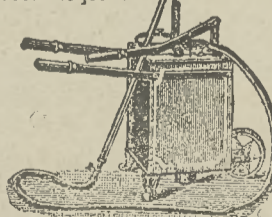
Mindenemű kertészeti és gazdasági építkezésekről szakszerű költségvetésekkel készséggel szolgálunk. Mindenemű vaszerkezeti munkálatokat elvállal és elkészít: **Farkas és Társa** vaszerkezeti gyára **BUDAPEST, VI., LEHEL-UTCZA 8. SZ.** Telefon 82—70. Kérjen ingyen árjegyzéket!

HERKULES IDOMVASABLAK

BIRTOKOK bérletre és eladásra nagy számban vannak bejelentve **Poszvek Nándor** gazdasági szakirodájánál Szatmáron. Közvetítés a legszolidabb alapon.

A Heller-féle „KING“

gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép, az ecsetmunka 20-szorosát teljesíti.

Gyártók azonkívül:

Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban!

A „King“ kiváló gyorsmeszelő- és fertőtlenítő-gép sokoldalú használhatósága miatt **egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető.** A szivattyúk teljesen tömör sárgarézből készülnek, javítások majdnem teljesen kizártak. „King“ tömlővezetékekkel **többet teljesít, mint 20 ember ecsettel** és mindenféle állványozást és előmunkálatot feleslegessé tesz. Ezen gép egy nap alatt kifertőtleníti.

Pittore és Triumph

nevű gyorsmeszelőt is.

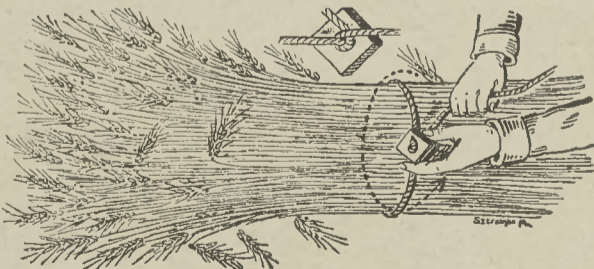
Meszelőm szivattyúi azonnal kicserélhető golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás. Meszelőm ára (teljes felszereléssel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két- vagy háromágú (szóróval) **60 koronától 320 koronáig.**

IG. HELLER, Bécs, II., Prater Schrotzberg-Strasse 1.
Kérjenek leírást. Képviselők kerestetnek.

KÉVEKÖTELEKET

□ fácskával, végei kékre vagy vörösre festve, készíti és szállítja elsőrendű minőségben, nagyban és kicsinyben, legolcsóbb áron

HELLE O. kötélárugár
Pozsony, Eötvös-utca 6.

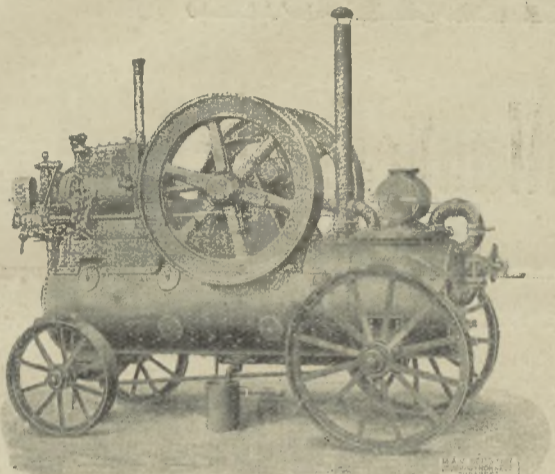
Ujdonság! **Ujdonság!**
Legújabb szerkezetű cséplőkészlet.

Szabadalmazott

Szivógázlokomobil

golyóscsapágyrendszerű cséplőgéppel.

A legolcsóbb és legbiztosabb üzem.

Tüzelés faszénnel és antracszittal.

Tüzelőanyagfogyasztás óralóerőnként 480—500 gramm.

Saját érdekében felkérjük a t. gazdaközönseget, hogy az Államvasutak Gépgyárának ezen legújabb gépeire vonatkozó bővebb felvilágosításokért hozzánk fordulni sziveskedjék.

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
 Budapest, V., Váci-körút 32.

DUKES és HERZOG

WIEN GALGÓCZ BUDAPEST
 VI., Magdalenenstrasse 4. V., Váci-körút 74.

Czikkek:

Eredeti Thomassalak	Száritott répaszelet
Kálitrágyák	Száritott szesz és Keményítőmoslék
Chilisalétrom	Sertörköly és malátacsira
Szuperfoszfát	Olajpogácsák
Száritott marhatrágya	Takarmánycsontliszt
Finom és durva Korpa	

A legolcsóbb és feltétlenül **biztos ellenszere** a szőlő peronosporájának a **dr. Wagner Jenő és Emil** budapesti vegyészeti gyár által előállított

PRO VINO

mely a rézgaliczon kívül közömbösítésre és a **tapadás előmozdítására** szolgáló anyagokat is tartalmaz.

Üledéket nem képez! A perme ruganyosságánál fogva a szövetek növekedésével lépést tart! A „Pro Vino” por nem romlik s egyik évről a másikra eltartható!

ÁRA loco Budapest raktár:

50 kg.-os zsákokban kg.-kint 55 fillér.

10 és 5 „ „ „ 58 „

Aki szőlősgazdáink közül még nem használta ezt a szert, tessék **kicsinyben kísérletet tenni**, hogy a „Pro Vino” kiválóságáról személyesen meggyőződhesen! — A por megrendelhető a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél
 Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

56347/911. számhoz.

Földhaszonbérleti hirdetés.

A magyar vallásalap Győr vármegyében, Sokorópátka község határában fekvő „Pátka pusztai” birtokából a haszonbérleti és versenytárgyalási feltételekben részletezett 614 $\frac{22}{1600}$ holdas birtokrésznek a rajta levő épületekkel együtt **1911. évi október hó 1-től kezdődő 12 évre leendő haszonbérbeadása** iránt az alulírott miniszterium IX. ügyosztályában (V., Vadász-utca 33. sz. III. em.) **1911. évi július hó 24-én déli 12 órakor** zárt ajánlatu nyilvános versenytárgyalás fog tartatni.

Az ajánlatok minden birtokra külön-külön teendők.

Az 1—1 koronás bélyeggel ellátott, lepecsételt ajánlatok az alulírott miniszterium segédhivatalainak igazgatóságánál legkésőbb **1911. évi július hó 24-én délelőtt 10 óráig nyújtandók be.** A borítékon jelzendő: „Ajánlat a Pátka pusztai haszonbérletre”. Az ajánlatban nem a holdankénti, hanem az egész birtokra felajánlandó évi haszonbér számokkal és betűkkel irandó ki.

Az ajánlatok csak akkor tárgyalatnak, ha

a kiszolgáltatott ajánlati minta perrendszerüleg két tanu előttemezésével van aláírva.

Bánatpénzü 2000 korona készpénzben, vagy biztosítékképes értékpapirokban bármelyik állami (adóhivatali) pénztárnál vagy a közalapítványi közp. pénztárnál (Budapest, V., Hold-utca 16. sz.) teendő le és az arról szóló letéti nyugta az ajánlathoz csatolandó. Elkésve érkezett, kellőleg ki nem állított avagy fel nem szerelt ajánlatok, valamint az utóajánlatok figyelembe vételre nem számíthatnak. A kik gyámhatalom vagy gondnokság alatt állanak, ugyszintén a kik az uradalommal szemben tartozásban vannak, vagy bármi czimen perben állanak, a versenyből kizáratnak.

A részletes versenytárgyalási és haszonbérleti feltételek, nemkülönben az ajánlati minták a miniszterium segédhivatali igazgatóságánál (Hold-utca 16. sz.), a somlóvásárhelyi kir. közalapítványi erdőgondnokságnál, a Pátka pusztai kir. közalap. erdővédségnél is, az eddig érvényben levő szerződések pedig a miniszterium IX. ügyosztályában megtekinthetők.

Budapest, 1911. június hó 25.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi Minisztertől.

Új és egyszer használt zsákok, ponyvák, kévekötelek, amerikai manillazsineg kölcsön és eladás kartellen kívül.

Gazdasági Iótakarók.

Távirat:
NAGELA.

NAGEL ADOLF Budapest, V., Arany János-u. 10.

Telefon:
35—92.

KNUTH KÁROLY mérnök és gyáros.

Gyár és iroda:
Budapest, VII., Garay-utca 6—8. sz.

Elvállal: Központi-, víz-, lég- és gőzfűtések, légszusz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, clozetek, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb., nemkülönben kőszén-, olaj- és petróleum-váladékból nyert gázok értékesítését czélzó készülékek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jóvedelem előirányzatok gyorsan készíttetnek.
Legjobb minőségű kőgyagy-csövek raktáron.

A kész szőlővédelmi porok között legrégebbek és ma is legáltalánosabban elvannak terjedve a **Dr. Aschenbrandt** porok. Es pedig a

BORDÓI POR

a levelek és vesszők peronosporája és a

RÉZKÉNPOR

a firtperonospora és lisztharmat ellen.

Ezen utóbbi szer segítségével a múlt évben sikerült sok ezer hold szőlő termését teljesen megmenteni.

A bordói por ára kg.-kint 50 kg.-os zsákokban ... 64 fillér,
kisebb zsákokban ... 68 fillér.

A rézkénpor ára kg.-kint 50 kg.-os zsákokban ... 44 fillér,
kisebb zsákokban ... 48 fillér.

Vezérképviselet:
Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

MAGYARORSZÁG ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGISZÁRMOZOTT ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller Janos

Szegeden Ca. és kir. Kiszárolagossan
szab. chronometer és műóra, szétállítja
a romlottak ingoványait
stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltek.

GAZDASÁGI VASUTAK

RÉPAVASUTAK

SINEK, VÁLTÓK, FORDÍTÓKORONGOK, MOZDONYOK, SODRONYKÖTÉLPÁLYÁK, LÜBECKI KOTRÓGÉPEK, FÜGGŐ VASUTAK, BETONKEVERŐ GÉPEK
VÉTELRE és BÉRBE!

.. JÉGGÉPEK és HÜTŐBERENDEZÉSEK. ..

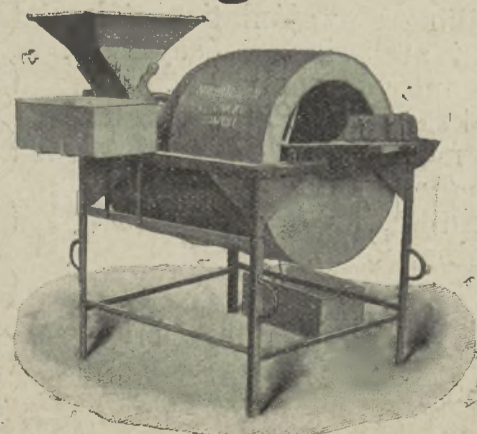
ROESSEMANN és KÜHNEMANN
BUDAPEST, VI., VÁCZI-UT 113—115. SZÁM.

Ujdonság!

Ujdonság!

Huszár-féle
szabadalmazott

gabona-csávázógép

biztosan elöli az üszögspórákat kevés csávázó-folyadék felhasználása mellett, gyors és biztos eredmény. — Csekély munkaerő.

Tűzetes ismertetéssel és felvilágosítással szolgál a kizárólagos gyártó:

NICHOLSON
gépgyár r.-t.
Budapest, V., Váci-ut 17. szám.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900. Alapítványok a kormány hozzájárulásával 1,981.360— K
Tartalékok 2,401.687-53 „

Összesen: 4,383.047-53 K

1901. évi fölösleg	90.349— K	1906. évi fölösleg	39.243-65 „
1902. „ „	59.782-26 „	1907. „ „	41.877-32 „
1903. „ „	109.331-73 „	1908. „ „	81.088-76 „
1904. „ „	72.438-23 „	1909. „ „	106.589-64 „
1905. „ „	61.730-60 „	1910. „ „	120.164-38 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módozatok szerint. Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfölslegből egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzlet fölslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2 százalékos díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adták fel biztosításukat 5 százalék engedményben részeltettek. Az 1907. 1908., 1909., valamint 1910. évi üzletfölslegből pedig tartalékainkat gyarapítottuk, úgy hogy 1910. év végén a tartalékok 2,401.687 53 koronára rugnak. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

AMERIKA LEGBECSESEBB AJÁNDÉKA EUROPÁNAK

Ujdonság: **Tárcsásboronák
hullámos tányérokkal,**

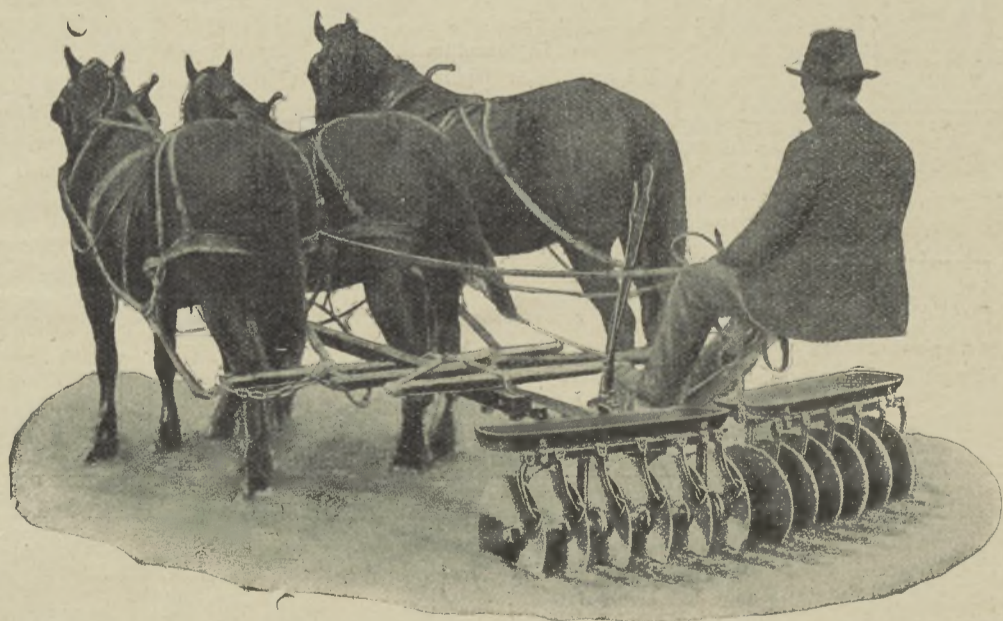
melyek munkája ugy
forgatás, mint porhanyítás tekintetében
összehasonlíthatatlanul jobb és
tökéletesebb, mint a sima tányérosoké.

!! Jövő termését biztosítja, ha haladéktalanul hozzálát a tarló lebuktatásához !!

A tarlópántásnak legjobb és legczélszerűbb eszköze a
hullámos tárcsásborona,

mert ezzel végezhetjük
leggyorsabban és leg-
gazdaságosabb módon a
≡ tarló feltörését. ≡

A legszilárdabb és legtöké-
letesebb tárcsásboronák

Bächer Rudolf-Melichár Ferencz

főraktárában

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND**, Budapest, VI., Nagymező-u. 68 kaphatók.

Árajánlattal készséggel szolgálunk.

☛ Tárcsásboronáink utolérhetetlen tökéletes szerkezetét bizonyítja, hogy már a forgalom-
ban levő sok ezer és ezer darab minden talajon a legnagyobb megelégedésre dolgozik. ☛

GŐZMIVELÉS.

Nagyobb területek **szántását** eredeti **Fowler-féle gőzekével**,
éppúgy **mélyrigolozást** szőlőtelepítésekhez
elvállal

WOLFF ERNŐ — gőzszántási vállalkozó —
BUDAPEST-KELENFÖLD

Tekintetes

Erdélyi Kereskedelmi Társaság
Fodor Ferencz urnak
Kolozsvár.

Szívesen tudatom, hogy a 10 drb ökörral meg
vagyok elégedve; — más alkalommal is szándé-
kom lesz felkeresni azon reményben, hogy hasonló
kifogástalan kiszolgálásban lesz részünk.

Kiváló tisztelettel

Dr. Szabó József
jankafalvi gazdasága
Bihar-Diószeg.

Tekintetes

Fodor Ferencz urnak
Kolozsvár.

A télen szállított ökörről nem hagyom meg-
említettlen, hogy azokkal nagyon meg vagyunk
elégedve.

Tisztelettel

1911. Május **Góth, titkár**
Baranya-szt.-Lőrinczi uradalom.

KLINGER HENRIK

(Gyártelepek: Első magyar vitorlavászon-, len- és jutaárugyár
Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövő-
gyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.)

Raktár

Budapest, V., Szabadság-tér 11.

Ajánlja készítményeit, n. m.

lisztes, korpa- és gabona-ZSÁKOKAT

lenből, kenderből és jutából, varrással vagy varrás nélkül. Továbbá **vizmen-
tes ponyvák**at gépekre és kazlakra, **nyers szekér- és repcze-
ponyvák**at, **nyers és ruggantázott kender-tömlőket**, vízvedreket,
vizmentes lótakarókat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

A legtartósabb fedőanyag a

CZEMENTTETŐCSERÉP

homok és cze mentből, mely legjutányosabban a **Dr. Gaspary-féle gépen** készül. A **jövedelmező homokértékesítéshez szükséges összes gépeket és formákat** falitégglák, ürtömbök, padlólapok, esővek, lépesőfokok, vályuk stb. előállítására készít különleges-ségi gépgyár:

Dr. GASPARY & Co., MARKRANSTÄDT, Leipzig mellett.

84. számú broszura ingyen.

Kerestetik Győr-, Veszprém-, vagy Vas megyében BIRTOK

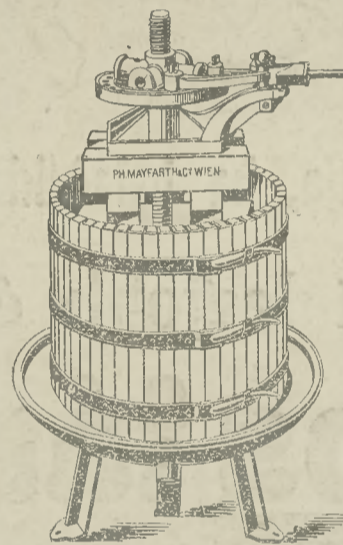
vételre kb. 4—500.000 koronáig, mely bérben
van vagy 4%-os alapon bérbeadható.

Röjtöki Bauer Antal

földbirtokközvetítő irodája

Budapest, VIII., Baross-utca 4. szám.

Telefon 166—66.

A mi modern berendezésű különleges gyár-
telepünk

40 év óta az első helyen áll

az összes présgépek között és a szakköröknél
a legjobb hírnévnek örvend.

Kérje a 357. számú katalogust a bor- és gyü-
mölcsprésekről, teljes must-telepek, hydrau-
likus sajtók, gyümölcs- és szőlőmalmok, szőlő-
morzsoló- és lebogyózó-gépekről.

Több mint 680 kitüntetés, első díj stb.

Ph. Mayfarth & Co.

Wien, II., Taborstrasse 71. Képviselek
kerestetnek.

Stumpf Testvérek kocsigyártása.

Budapest, IX., Vágóhid-utca 2. Soroksári-út sarok. Alapított 1871.

Dus raktár új és használt kocsik-
ból. Használt kocsik becserél-
tetnek és átalakítások elfogad-
tatnak jutányos árak mellett
Ugyisinte mindentféle üzlet
és gazdasági kocsik készítése

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

A Mac LAREN

mely a mezőhegyesi nemzetközi ekeversenyen **első díjat nyert**

legideálisabb magajáró gőzeke.

Egyszerű kezelés, elsőrendű anyag, szolid munka. Az eddigi
tapasztalatok szerint napi teljesítőképessége 18—35 hold, szén-
fogyasztása 50—70 kg., üzemköltsége 5—7.50 kor. holdanként.

Vezérképviselet:

FLEISCHL SAMU cégnél, **Budapest, V., Szabadság-tér 16. szám.**

Nagyszámú vevők névsora az ország minden vidékéről megtudható fenti vezérképviseletől, ki árajánlattal, felvilágosítással szívesen szolgál.

